

AĞACƏFƏR HƏSƏNLİ

İLGİM

(Şeirlər və poemalar)

«APOSTROFF»

BAKI – 2014

Redaktor:
Məmməd Oruc

Naşir:
Akif Dənzizadə

Ağacəfər Həsənli

V15 İLĞİM (*Şeirlər və poemalar*).
Bakı, «APOSTROFF», 2014, – 244 səh.

ISBN 978-9952-404-18-0

Həyat yuxudur, rəyadır, ilğimdir. Hamı kimi yaradıcı insan da yaşadığı mühidə gah bal dadır, gah acı. Ancaq gecə-gündüz bu yuxunun, bu rəyanın, bu ilğimin real təsirindən yaxa qurtara bilmir. Ta müəyyən müdrik yaşına çatanacan. Çağdaş şeirimizin görkəmli simalarından sayılan Ağacəfər Həsənlinin yeni kitabına «İlğım» adını qoyması təbii haldır. İlğım həm gözə dəyəndir, həm də nəzərə çarpmayan. Orişinal, bənzərsiz, lirik-fəlsəfi üsluba malik şairin şeirlərinin hər sətirində sanki ürəyi döyünür. Bizcə, müəllifin çoxsaylı oxucusu «İlğım»da bu döyüntüləri yaxından eşidəcək, bədii sözün mənə qatlarına enəcək, reallıqla ilğimin fərfinə varacaq, daxilən zənginləşəcək, mənən bütövləşəcəkdir.

Kitabın istifadəsi ilə bağlı bütün müstəsna hüquqlar müəllifə məxsusdur.

© AĞACƏFƏR HƏSƏNLİ , 2014

*İKİ
DAŞIN
ARASINDA*

YURD NƏGMƏSİ

Hamardı düzlərin ovuc içi tək
Dərədi-təpədi ucalıqların.
Uzaqdan gözümü qamaşdırır ta,
Yamyaşıl işığı yoncalıqların.

Buludun qudurğan bədöy atıdır,
Dağ-daşın möhtacdır kişnərtisinə.
Küləyin özünü hardan atıbdır,
Şahid qayaların döyür dizinə.

Dağda çiçəyini kəsir şaxta-qar,
Düzdə mürgüsünü qaçırır çəmən...
Mənim ürəyimdə minbir hava var,
Oxuya bilmirəm heç birini mən.

Heykəldi ağacın, məlhəmdi suyun,
Tikanlı qanqalın ipəkdən yumşaq.
Yeddinci qatına qalxmışam göyün,
Çünki sifətimi şehlə yumuşam.

Qalın kitablardır taxıllı çölün,
Səhifə-səhifə, mərz-mərz oxudum.
Ətrindən məst oldum, öldüm sünbülün
Yığdım bufa-bufa, dərz-dərz oxudum.

Torpağın bu yurdda nağddır hikməti,
Yağış əvəzinə zər düşdü yerə.
Burda qalib gəlib Tanrı fitrəti,
Onunçün endirib Zərdüştü yerə.

Yollar – qollarımdı, gərnəşib, yatıb,
Sevgim kölgə salıb dərd gədiyinə.
Burda axı, əlim çörəyə çatıb,
Mən bura gəlmirəm kabab iyinə.

ARAZI ÖZÜNDƏN

İsti yayın güc etməyi,
etdi payızı özündən.
Yenə qışın gec getməyi
çıxartdı yazı özündən.

Bəllidirmi, yol geri var?
Eh, “nə sümük, nə dəri var”.
Hər fəslin üç ay yeri var –
qaçmır tərəzi gözündən.

Çəkir ortadan hasarı
qış artırır ahu-zarı.
Qovdur azarı-bezarı –
neçə mərəzi özündən.

Yağış tökür, sel aparır,
nəm qoxunu gül aparır.
Əsim-əsim yel qoparır –
köhnə mirası özündən.

Su bənd bilmir, ara bilmir,
cüt sahili yara bilmir.
Hələ də çıxara bilmir,
zaman Arazı özündən.

ŞAİRİN NİZAMİ YAŞI

Sözü toxum kimi səpdi Nizami,
Qoymadı hörməti aşağı düşsün.
Dolu sünbülünü saxladı zəmi,
Qıymadı torpağa başağı düşsün.

Ana tarlasında cücərtdi dən-dən,
Daşıldı, göndərdi xırmana, sözü.
Bezirdi ağrayan canından bəzən,
Fəqət dəyişmirdi dərmana, sözü.

Zəmanə vəfasız, şair utancaq,
Tarixlər əymişdi sözün qəddini.
Nizami yaşına çatıram, ancaq
Yaza bilməmişəm bircə bəndini.

Yaza bilməmişəm bircə sətirini,
Yaxşı kəlamından isinib dünya.
Tutdu idrak üstdə sözün çətrini –
İndi hikmətindən diksinir dünya.

İlham çeşməsinin gözündə yazdı,
Nədir qarşısında ənam, hədiyyə?
Şahın şərəfinə poema yazdı,
Sözün şərəfini qaldırdı göyə.

Qan tökdü, vuruşdu qadir ərənlər,
Sözün bircə beytlik nizamı üstə.
Nizami yurduna şəkk gətirənlər –
Haray-həşir salır Nizami üstə.

Həmişə nadanın başında uçdu,
Qoymadı kəlmənin alnı tərləyə.
Gəncədə Peyğəmbər yaşında köçdü,
Özü də yüksəldi peyğəmbərliyə.

İKİ DAŞIN ARASINDA

*Lerikin Anzolu kəndində vaxtilə çiyin-çiyinə
işlədiyim ədəbiyyat müəllimi Bayram Aslanova*

İki daşın arasında,
gözlə-qaşın arasında,
özünü çatdırırdı dərsə –
geçikmədən Bayram müəllim.

Harda olursa-olsun –
ürəyi kitabla döyünürdü,
şagirdin verəcəyi cavabla döyünürdü.
Şeiri su kimi içirdirdi,
bənd-bənd, beyt-beyt,
misra-misra köynəyindən keçirirdi –
uşaqların boyuna biçirirdi,
Bayram müəllim.

Hərdən dilə tuturdu –
Məmmədəli əmini, Səttar kişini.
Onlar “açırdı sandığı, tökürdülər pambığı”,
nağıl edirdilər keçmişini,
ortaya qoyurdular sözün bişmişini,
şirinini, kişmişini...

İndi nə Məmmədəli əmi var,
nə Səttar kişi,
nə də məzəli Xanoğlan.
Bayram müəllim ədəbiyyat dərində
yəqin nağıl danışmış kimi
danışır onlardan:
iki daşın arasında,
gözlə-qaşın arasında...

BƏYAZ ŞİMAL GECƏSİ

Allahıma minnətdaram,
hələ də varam.
Dostlarıma minnətdaram:
dəyməyib aram...

Ancaq etiraf edim ki,
soyuqluq hökm sürüb arada –
sümüyüməcən üşüdüb,
iliyiməcən işləyib.
Qardaşımın münasibət şaxtası
çəçələ barmağımı dişləyib.

Allahıma minnətdaram,
onlar var,
ürəyimdə odlar var...
Məlhəm var qoymağa yarama,
mərhələ var – halala, harama.
Kimdən inciyərəm ki,
küsmək harama yaraşır, harama?

Allahıma minnətdaram,
o qədər sadəlik verib –
hazıram düşməyə bir səfil kimi
hamının ayağına.
Baxmaq istəmirəm adamların,
çoxbilmişinə, ayığına, sayığına.

Allahıma minnətdaram,
göstərib taleyin hər üzünü,
dadızdırıb necəsini.
Sevirəm ömrün bəyaz
şimal gecəsini

MƏHƏMMƏD HADİ

*Görkəmli tədqiqatçı, ədəbiyyatşünas,
alim dostum İslam Qəribliyə*

Bu, Məhəmməd Hadidir,
sözü qeyri-adidir.
Bu, həminki yoldur, yol
bu, həminki vadidir.

Yol – mübarizə yolu,
yol – əqidə yoludur.
Hadinin keçdiyi yol,
böyük yolun qoludur.

Axtardım sağ, solu,
zaman süpürüb, gedib.
Hadi özüylə yolu,
hara aparıb, gedib?!

DAŞ

“İnanan daşa dönsün”.
A daş, bəlkə insansan –
daşa dönmüsən,
usanıb,
uzanıb, daşa dönmüsən!

Kaş, mən də daş olaydım,
rahat bardaş quraydım.
Hörüləydim bir qalaya,
söykənəydim bir qayaya.
Bir dəli məzələnəydi –
ataydı bir quyuya,
yüz ağıllı çıxara bilməyəydi.

A daş, necə barışırsan daşlığınla,
daşsan, bildim...
məgər ürəyin də daşdı?
Suyun, çörəyin də daşdı?
“İnanan daşa dönsün!”

Başıma düşsəydin, mənim olardın,
daşa basardılar məni cin kimi.
Qapılıb qalmısan özün-özünlə -
hardan qazanmısan səbri, təkmini?
Sükutun dilini mənə də öyrət,
mən də daş oluram, güc gəlir qeyrət,
gec gəlir heyrət!

ÖLÜM YATAĞI

Sözün ölüm yatağından
yavaş-yavaş qalxıram ayağa.
Kəsilir ağrı, yarılır bağı.

And olsun, sözə!
Sözdən umduğumu
doğmamdan ummamışam.
Xirttəyimdə nəfəsimi tutub –
heç vaxt sözü udmamışam.

Söz əliboş qaytarmır,
ona könül bağlayanı.
Sinə yırtıb, şivən qoparıb,
dəsmal götürüb ağlayanı.

Həmişə söz vermə!
Üz ver, pul-para ver,
mala-mülkə ara ver –
yalan əhd qılma.
Vəd vermə!

Sözün boğanağında boğuldum,
tüstüsündə öldüm.
Erkən-erkən doğuldum,
adam oldum.

YOZMAQ

Hər yuxu insanın
əbədiyyət yuxusunun bir parçasıdır.
İnsan yatarkən
o dünyanı görüb gəlir.

İnsan yuxudan sonra
özünə qayıdır.
Ona görə dünyanın
üzünə qayıdır.
İnsan qorxudan,
yuxudan ayılan kimi
dünyanın işığı gözünə qayıdır.

İnsan insanın davamı
olduğu kimi,
yuxu yuxunun davamıdır.
Hər şey davamiyyətdən başlanır:
duyğu duyğunun davamıdır,
qayğı qayğının.

İnsanların bir-biriylə qohumluğu,
yaxınlığı olduğu kimi –
hadisələrin də eyni ünvandan,
eyni məkandan qaynaqlandığı var.

Əbədiyyət dənizinin suları
insanı qərq edərkən
insan qayıtmaq istəmir özünə.
Qayıtmaq istəmir gözünə,
ağ olmaq istəmir dünyanın üzünə.

İNSANLIQ BAĞININ BAĞBANI

Həkim dostum Eldar Hacıyevə

Sən ürək dostusan, çörək dostusan,
vallah, bu dünyada yoxdur qiymətin.
Bilirsən, ad-sanı qazanmaq asan –
onu itirməxsə ikiqat çətin...

Sən hörmət artırdın, para saymadın,
hətta gözdən saldın sərvəti, varı.
Kasıba əl tutdun, ancaq doymadın,
keçdin maneəni, aşdın divarı.

Nanə yarpağıtək əsdi ürəyin,
böyük Azərbaycan torpağı üçün.
Həmişə möhkəmdir arxan, kürəyin
hardan mənbəyini götürür gücün?

Oğlusan bir nəslin, bir nəcabətin,
dillərdə əzbərdir Şirəli baban.
Cavanlıq yaşından elə nəcibdin,
olmusan insanlıq bağına bağban.

Adamın alınından yazı-pozu da
göstərdi hər kəsin hər kimliyini.
Kişilik, cəmərdlik diaqnozun da
hər vaxt qabaqlayır həkimliyini...

Daim eldən umdun, elə güvəndin,
hec vaxt addımını qoymadın geri.
Sənin doğulduğun Barzavu kəndi –
Lerikin ən uca yaşayış yeri.

BƏNDLƏR, BEYTLƏR, MİSRALAR, RÜBAILƏR

Mən səni yada satmaram,
Allah baxır göy üzündən.
Utanıb yalan satmaram,
baxa-baxa doy, üzümdən.

Vıyılısı zəhlə tökür,
pis külək tutub dağları.
Köhnə palan içi sökür,
öskürək tutub dağları.

Sifətimə baxdı,
sifətindən tər axdı.

Yayda bal arısı başlayır işə,
girişir pətəkdə cari təftişə.

Ağaclar oxuyur payız dilində.

Lalələr – qan çanağı?
Yoxsa təbiətin həyədan qızarmış yanağı?

Ölüm – faciənin bir addımlığı

Yüz ildir görmürəm səni, hardasan –
tapmırsan saçımda dəni, hardasan?
Beynim dumanlanır, eynim açılmır,
dağıt başımdakı çəni, hardasan?

Ölüm yaşamağın kölgəsidirmi,
yaşamaq ölümün ürgəsidirmi?
Gələn peşimandır, gedən peşiman
dünya bir fəlakət bölgəsidirmi?

Çıxıb oturmusan şahlıq taxtında –
adını dillərdə car eləməkçün.
Nə küsdüm baxtımdan, nə də vaxtımdan
dünyanı başına dar eləməkçün.

Mənim Aysu nəvəm, Mirxanım nəvəm,
qələmim atəşə, oda bələnmir...
Siz mənim qəlbimin şah beytisiniz,
ancaq adlarınız qafiyələnmir.

Yaddaş söznən qidalanır,
yaddaş sözdən su içir.

Başlandı ki, şairin quraqlıq dövrü
və deməli, ikiqat azaldı ömrü...

Axı, hələ nə görmüşəm? –
bu yaşacan, bu günəcən.
Xırmandakı sünbüləcən,
təndir üstə kündəyəcən.

Mən özümdən arxayınam,
mən sözümdən əminəm.
Sevincinəm dağ boyda –
kədərində, qəminəm.

BELİMDƏKİ ŞƏLƏ

“Göz verib, işıq vermədi”,
bu göz dağı, tale mənə.
Hər addımda qurğu qurdu,
hər tində bir tələ, mənə.

Əzabdan üzüm gülmədi,
səbr etdim, sözüm ölmədi,
ömrüm boyu rast gəlmədi,
bir əməli-saleh, mənə.

Yalnız özümdən küsmüşəm,
bütün bağları kəsmişəm.
Ağırlıq edib həmişə -
belimdəki şələ, mənə.

BAŞA DÜŞMƏK OLMUR

Vaxt-getmir:
bir batman daş kimi
asılib ömürdən-gündən.

Ərimir zamanın buzu
qaramat basıb hamını.
Ürək eləmirəm yazım –
bu vaxtın ittihamını.

Baş qarışan kimi uçar,
təklənən kimi-tərpənmir.
Hardandır qüdrəti, gücü,
tüklənən kimi tərpənmir.

Bayquşdu, şahlıq quşudu –
nə biləsən, hansındandı?
Əvvəl-axır qəfil düşdü –
toyundadı, yasındadı.

Tanıyır rəngi, boyağı –
ağzı daim yumşaqdadır.
Görürsən iki ayağı
getmirsə, bir barmaqdadır.

Atlıdır, yoxsa piyada? –
heç kəs bilmir indiyəcən.
Söyləyəsən yada, ya da
eyləyəsən dindiyyin zənn.

Kəsir qapının ağzını,
kəsir qulağın dibini.
Ölçmək istədim ağlını,
itirmişdim zərrəbini.

Qışında üşümək olmur,
əynində çitdir, sətindir.
Onu başa düşmək olmur,
baş salmaq da çətindir.

LƏNGİYİB

Qış birdən haqlayıb erkən payızı,
Qərib durnaların köçü ləngiyib.
Sapsarı üfüqlər yenicə qızır,
Közərən sobası, peçi ləngiyib.

Dağda gecikməyim başıma qaxınc,
Kaha vahiməli, mağara - qorxunc.
Şimşək peyda olub siyirməqılınc –
Ağzı qan qoxuyan “qoçu” ləngiyib.

Gərmicin sancısı vurub dalağa,
Mərhəmət göstərmir körpə calağa.
Şaxtalar toy tutur daşlı bulağa,
Dərsini verməyə borcu ləngiyib.

Artırıb durmadan qarda çəkini,
Geri qayıtmağa yəqin çəkinir.
Başına bələdir yenə təmkini,
Qayanın düşündə keçdi ləngiyib.

Söyüd qar saxlamır – budağı kövrək,
Qamış - nəfəsinə güc verən tütək.
Palıdın koğuşu nəhəng bir pətək,
Yatıb zağasında – “ovçu” ləngiyib.

HƏYAT FƏLSƏFƏM

Suların bulandığı yerdən,
Burulğanın durulmadığı yerdən
Başlanır həyat fəlsəfəm.

Harda gizlənib Adəm,
Nə üçün susub Həvvə?
Göz açıb-yumur adam –
Hər dəm dəyişir hava.

Bilmirəm cütəm, təkəm,
Saqqal tərpedir təkəm.
Səngiməyir səksəkəm –
Nə məlhəm var, nə dəva.

Bütün dünyadan gedənlər,
Bir-bir məndən çıxılır.
Canım partlayır toptək –
Bu qədər ki, sıxılır.

Torpaqdan neft sağılır,
Kəsmir ingilis gopu.
Orda Dəməşq dağılır,
Burda məşqdə rus topu.

Yerdənmi çıxmışam mən,
Hardadır başlanğıcım?
Evimi yıxmışam mən –
Dardadır başlanğıcım.

MƏMUR ZAMAN

Dünyanın bahar üzünə
Yağan yağış tək vuruldum.
Naxışım gətirməsə də,
Bir cüt baxış tək vuruldum.

Çiçək açdı, yarpaqladı,
Mənim eşqim dan üzündən.
Yuxusunda darı gördü –
Beçə xoruz ban üzündən.

Sular dirildi torpaqda,
Dağa-daşa ömür verdi.
Ərki çatdı yamaqlara,
Ağaqlara əmr verdi.

Mülayim, yumşaq təbiət,
Qorudu məğrurluğunu.
Görməməzliyinə vurdu,
Zamanın məmurluğunu.

ŞƏRQ

Yaxın Şərq –
Ürəyində qalmadı
Bircə damcı yağın, Şərq.
Kimdir sənin yağın, Şərq?

Orta Şərq!
Axsaq, çolaq yabını
Sürür yorta-yorta Şərq.
Uzaq Şərq,
Uşaq Şərq!

QIŞLA YAZIN DUELİ

Qışı görüb, uğundu yaz,
Gözü yaşarana qədər.
Dağda sudan qamaşdı göz,
Getdi yaş arana qədər.

Nəm havaya söz atdı yaz,
Gözlərini ağartdı yaz.
Yağışını tökdü az-az,
Torpağa dəyməsin xətər.

Günəş düzəltdi belini,
Verdi sərt qışın ilini.
Qarnına saldı dilini,
Ötüşdü qəzavü-qədər.

Ayı-günü meydan tutdu,
Yığışdırdı özünü tut...
Çaylar şaxtanı unutdu,
Ağacların üzündə tər.

Yaz buludu üstələdi,
Qış üzünü göstərmədi.
Başa düşmək istəmədi,
Bir gün gələn, bir gün gedər.

SÖNMƏZ SU

Suyu çaydana töküb,
Odun üstünə qoyursan –
Haray-həşir, inilti başlanır.
Su qışqırır çaydanda –
İtirmək istəmir keçmişini ,
İlkinliyinə qayıtmaq istəyir.

Su özünü itirir, çaşır,
Su aşıb-daşır,
Ətrafı basır.
Yuxarıdan su tökməklə deyil,
Suyu üfürə-üfürə içir insan.
Su çanağı suda sındığı kimi –
İnsan suyu qaynada-qaynada sındırır –
Özünə ram edir.

Acıqlanırsan suya –
Si içirsən ki, hirsin soyusun,
Gərilməmiş hissini soyusun.

Uzaq səfərli su
Atlantik okeanında atılıb-düşən,
Sakit okeanında sakit uyuyan
Mülayim, səbrli su!
Mənzilin haradır,
Son mənzilin?
Adamı təvəşşə salır sönməzliyin,
Dönməzliyin.

HARAM

Haramdı o yuxu ki,
Səni ətalətə çəkir.
Sözün zənginliyindən,
Fikrin cəngəlliyindən
Uzaqlaşır kölgə tək,
Səni fəlakətə çəkir.

Bir cəsurun ölümü,
Min qorxağa nümunə.
Ömrünü yaşayırsan
Kimlərinsə naminə.
Təkcə ölüm buraxmır
Heç bir kəsi zaminə.

Haramdı o ömür ki,
Biganəlik qışında
Don vutur, şaxta kəsir,
Ünvanı bəlli deyil –
Həmişə də tələsir.

Haramdı o xəyal ki,
Yaşıl yamacda azır.
Yol qət edir dumantək
Çaşır, ağacda azır.
Ayağının altını
İlk addımında qazır.

Haramdır asan həyat,
Ondansa get yıxıl – yat!

AĞAÇLAR ADAMLAR KİMİDİ

Ağaclar elə bil
heç ayılmayacaq.
Ağac yerinə qoyulmayacaq,
sayılmayacaq...

Arxayın-arxayın yatıblar,
soyuq qış hara, yuxu hara?
Həyətimdə üşüyən ağacların
dodaqları dəyir bir-birinə
özlərini vurublar qara.

Açılacaq çiçəkləri yatır,
yarpaqları, butaları yatır.
Ağaclar adamlar kimidi:
İçində hikkələri, xətalı yatır,
yaz ağzı boy atır.
Ağacların gövdəsində göbələk...
göbələk xəstəliyinə tutulub,
qışı ötürməyəcək.
Bar əvəzinə
göbələk gətirəcək
ağaclar.

Ağaclar adamlar kimidi:
gövdəsinə qırış düşür.
Adamlarınsa alınına.

NƏYDİ GÖRDÜYÜM DÜNYA

Yağlı əppək idimi,
bağlı qapı idimi,
nəydi gördüyüm dünya?
Tütəkdimi, neydimi, –
hər gün çaldığı hava,
hər vaxt saldığı dava,
qamətimi əydimi,
belimi бүkdümü?
Abrımı ətəyimdən tökdümü?

Bağlı pətək idimi --
içində balı şan-şan?
sir-sifəti pərişan,
ancaq adam aldadan,
bağda badam aldadan...
Nəydi gördüyüm dünya? –
aranıyla, dağıyla,
bostanında tağıyla,
ürəyimin yağıyla...
Göydə çil-çırağıyla.

Nə vaxt dolmuşam yaşa --
niyə çıxmışam axı,
bəs özümlə savaşa?
Orda qara torpağam,
burda dönmüşəm daşa.

Nə üçün bel bağladı
mən kimi görməmişə?
Yanan lampayam, yəqin
dibimi görməmişəm.

FİKRƏT

Günlərin birində Bakının Binə qəbiristanlığında uyuyan Fikrət Ağamməd oğlu Muradovun məzarüstü abidəsini ziyarət etdim. Xoşxasiyyət, gülürüz bu insan daş parçasından qopub aşağı düşdü, həmişəki kimi mənimlə görüşüb-öpüşdü. Və bu şeir yarandı.

Ay kimi səmadan enib,
Günəş kimi batan Fikrət.
Yer üstünü bəyənmədin,
Yer altında yatan Fikrət.

Məzarın torpaqda kaha,
Ölüm ucuz, ömür baha...
Yəqin darıxmazsan, daha –
Yanıdadır atan, Fikrət!

Qohum-qardaşını qına,
Qoyma dərdin könlü sına.
Dur, toy eylə balasına –
Diləyinə çatan Fikrət.

Kim bu dünyadan bal dadıb,
Demək, özünü aldadıb.
Nə yaman başın qaldadı? -
Öz başını qatan Fikrət.

Yermi seçib bəyənmişən,
Dalımızca deyinmişən?
Daşdan zireh geyinmişən,
Ay köynəyi kətan, Fikrət.

Sən ki, abrını gözlədin,
Dostdan qəmini gizlətdin.
Haca getdin, təmizləndin,
Yoxdur suçun, xətan, Fikrət!

QATAR POYLUDAN¹ KEÇİR

Xalq şairi, ustadım Nəriman Həsənzadəyə

Qatar Poyludan keçir –
şairin söz qatarı.

Qatar hardan gecikir –
şairin öz qatarı?

Əl eylə, Nabat² xala,
iş-gücü babat, xala.
«Harda qaldın, ay bala» -
şairi göz qaytarır.

Məgər daşdandı ürək –
yana-yana dözsün tək?
Kəsdiyi halal çörək –
şairi az qaytarıb?

Qeybdən əzanın səsi,
yazı yazanın səsi...
Baldır ozanın səsi –
şairi saz qaytarıb.

Vurğun könül ovunub,
gözləyibmi ovunu?
Bir dəcəlin oxunu,
bir gözəl qız qaytarıb.

Yığıb cana həsrəti,
dana-dana həsrəti...
Yalqız ana həsrəti
şairi tez qaytarıb.

Qatar Poyludan keçir –
şairin söz qatarı.
Qatar hərdən gecikir –
şairin öz qatarı.

1 Poylu – Ağstafa rayonunda kənd, stansiya. Şairin doğulduğu yaşayış məntəqəsi.

2 Nabat xala – anası. Şairin «Nabat xalının çörəyi» povestinə işarədir.

PƏTƏYİNDƏN BAL TÖKÜLDÜ

Yol-yolağan bənzəyirmi nəbzimə? –
şimşəyinin nərəsində qızındım.
Vətən, eşqin qalib gəlib nəfsimə –
Çəməninin süfrəsində qızındım.

Pənahımdın, yad torpaqda öyündüm,
Sinəm sənənin dağın boyda qabardı.
Gecə-gündüz ürək kimi döyündüm,
Sel-su məni öz dünyamdan apardı.

Kağız verdin qoltuğuma yarpaqdan,
«Qələm» dedim, boy göstərdi qamışın.
Yurd başlanır ilk növbədə papaqdan
Başa düşmür gözü yolda qalmışın.

Sifətimdən tökülmədi zəhrimar,
Yad torpağın bal havası qəhərdir.
Nə yaxşı ki, hər qarışda Vətən var –
Düzdə kənddi, dağ döşündə şəhərdir.

Ətəyində namazını gec qıldım,
Qumara ki, qoymamışdım varını.
Tütəyinin nəfəsində qocaldım,
Pətəyindən bal töküldü arının.

DÜŞMƏN

Mənim heç düşmənim yoxdu,
özüm özümə düşməyəm.
Ac deyiləm, gözüm toxdu,
iki gözümə düşməyəm.

Haqq güc gəlib siqlətimə,
çatdırıblar diqqətimə...
Kor olmuşam qismətimə,
alın yazıma düşməyəm.

Ağı qaradan seçmədi,
gözüm məndən su içmədi.
Nə etdim sözüm keçmədi,
batan sözümə düşməyəm.

Qorxutmadı qalınlığı -
ötən dərd dərdin qalığı...
Köksüm tale səhralığı
təşnə düzümə düşməyəm.

Xeyrə qalsın cümə gecən,
bu gün varam, sabah heçəm.
Qəbulumdur fələk biçən -
köhnə dərzimə düşməyəm.

GÖRMƏDİKLƏRİM, EŞİTMƏDİKLƏRİM

Görmədiklərim, eşitmədiklərim
yalnız xəyallarının qapısını döyür,
yuxuma girən kimi...

Görmədiyim təbiət hadisələri,
eşitmədiyim əhvalatlar,
görmək istədiyim anlar, saatlar
kələfin ucu kimi əlimdən çıxdınız.

Bəlkə də həyatımı dəyişərdiniz,
indiki tək olmazdım heç.
Özünə çəkilən qaraqabaq
və ya sadəcə balqabaq.

Görmədiyim ağaclar,
həsərətini çəkdiyim allı-güllü otlar,
çürüntü qoxusu verən dam-baca.
Hecaya bölünən durnanın səfi
bulud – Kömürgöyün qarqara şərfi
gözümdə qoydunuz istədiyimi...

Nə qədər adamlar görə bilərdim,
təzəcə evciklər hörə bilərdim,
heç demə, yaddaşım qapazaltıdır.
Dost tuta bilərdim o adamlardan,
oğul qazanardım düşmən çəpəri -
görmədiklərindən havalanıram...

Görə bilmədiyim qərib ölkələr,
aça bilmədiyim dəmir qapılar.
Qaçə bilmədiyim qəzavü-qədər,
yaza bilmədiyim sözlər, cümlələr
əlimdən uçdunuz, hara getdiniz?

ETİRAFLAR

Sakitlik – ruhuma ziddi,
yaşıma müxalif.
Dolu ürəyim başqadı,
dolmuş gözüm başqa...

At kişnərtisi –
ehtirasın qələbəsi,
sönmək üzrə rahatlığın
son məğlubiyyəti...

Söz – yaxşı saz kimidi,
nə qədər köynəkdədi –
sənindi, çıxdı özgənin...

Tənbəllik – ən böyük
cəngəllik.
Batıb qalırsan orda,
yamyaşıl torda...

Ağlamaq – ağılnı almaqdı...
Cəmiyyətin öyüdü –
burnundan gətirir
anadan əmdiyinin südü.

Kəmiyyət – tərəzi deyil –
həyatın mərəzidi.

ÖTRÜ

Ulayır kimsəsiz çöl
darıxır bizdən ötrü.
Ormanda yerə düşmüş
kənək cevizdən ötrü.

Cığır sarmaşır yola –
qarmaqarışiq yola.
Çıxır sarmaşiq yola
piyada rizdən ötrü.

O yurdda daşım göynər,
durum savaşım göynən?..
Bağrımın başı göynər
ulu Təbrizdən ötrü.

Yaddaşın dış qatları –
yəhərləyir atları...
Dəli könül atlanır,
yenə kəhrizdən ötrü.

Qaya-təbil, qaya-dəf,
quzulu gədik rəf-rəf...
Tamarzıdır ot-ələf
çırmanmış dizdən ötrü.

DAĞLAR

Gözəl pedaqoq Elxan Ağayevə müraciətlə

Əlim aşağıdır, çıxma bilmirəm,
onuncün mən sizə dəymirəm, dağlar.
Suçumu çən üstə yıxa bilmirəm,
günahkar bəndəni öymürəm, dağlar.

Vaxt ömür-günümü qara eyləyib,
bölüb tən ortadan para eyləyib,
Yolların belini yara eyləyib,
qönçə çiçəyini əymirəm, dağlar.

Mənzildir hər mağar, evdir hər kaha,
vədə gecikəni tapşır Allaha.
Tamaşa qılmağı öyrəndim daha,
zillənən gözümü döymürəm, dağlar.

Boşalır arzusun, istəyin bağı,
Cəngəsərdə kəklik kəsilir yağı...
Bakıda yığışmır əlim-ayağım,
gəlib-getməkdən də doymuram, dağlar.

Ağacəfər heyran idi daşına,
sizdən ayrılıandan döyür başına.
Yaşım gəlib çatır ahıl yaşına,
özümü o yerə qoymuram, dağlar.

TƏYİNAT

Hiss edirsənmi,
sükutun cəhənnəm istisini?-
Adamın yeddi qatından keçir,
canından keçir.
Böyründən-başından,
yanından keçir.
Hiss edirsənmi,
adam gecikir?

Dostum, təyinat aldığı
qocalığa və tənhalığa...
Dünyadan təcrid olunmağa,
təkliyə gecikirsən,
heçliyə gecikirsən.
Xəcalət təri gəlir üzünə,
yeddi qatından keçir.

Sükutun havası basır başından,
Həm Əli aşından,
həm Vəli aşından olursan.
Əlin çatmır,
ünün yetmir.
Vaxtın çatmır,
günün yetmir.

İstinin adamı üşütdüyünü,
göyün yeddinci qatından
sərnişin düşürtdüyünü
görürsənmi, dostum?
Adamın ömrü tükənir,
təsbeh çevirməyə,
vaxt öldürməyə
vaxtın çatmır.

KÖHNƏ MÖVZU

Sübh açılır, göy ağarır,
Allahın dəftəri kimi.
Günlər bir-bir ötüb keçir,
fəlsəfə dərsləri kimi.

Lövhə qarşısında danış,
bütün bildiklərin yanlışı...
Kitab köhnə, mövzu tanış –
hər fəslin bəhsləri kimi.

HANI RAHAT HƏYAT?

Hanı rahat həyat, qayğısız ay, gün?-
həngamələr alır ömrü cənginə.
Dünya gözlərimdən düşür büsbütün,
necə uyğunlaşım bəs ahənginə?

Bazarda, dükanda yerimir ərkim,
incidir canımı vicdan əzabı.
Köhnə xasiyyəti necə tərgidim –
tək necə başıma çəkim şərabi?

Adım – yad gözündə qıl gəzən qərib,
görməyib gözümdə tiri – çıxırdım.
Dəyirman ağzından ölütk girib,
yenə o yanından diri çıxırdım.

Oxundu payızın ölüm fitvası,
bir üşütmə düşdü qışın canına.
Dolaşır ətrafda ölüm havası
qıyır adamların ən cavanına...

Bu köhnə yaşayış çörəktək boyat,
hərdən nisyə söhbət qaçır ağzından.
Niyə sükanını buraxır həyat?-
qarşıda ucurum açıb ağzını.

Tələsir harasa yorğun ömür-gün,
həngamələr alır bəxti cənginə.
Dünya gözlərimdən düşür büsbütün,
necə uyğunlaşım sərt ahənginə?

GÜNDƏLİK QAYĞILAR

Yığıldım gündəlik qayğılarımдан –
bu yas mərasimi, bu toy axşamı.
Kəsdı nəfəsımı, verdi dərsımı,
bu payız mövsümü, bu yay axşamı.

Sənə də doyunca vaxt ayırmadım,
itdi sifətinin xoş təbəssümü.
Qanıımı içməyə hazır dayandın,
yığmadın üstümdən daş təbəssümü...

Artdı payladığım nəzir-niyazım,
yazdım öz adıma bu səxavəti.
Qayğılar güc gəldi, susdu avazım,
ötürdüm böyrümdən min qiyaməti...

Sənə heç doyunca baxa bilmədim,
mən qoydum özümü görməməzliyə.
Yoluna qəfildən çıxma bilmədim,
sən Allah, suçumu yozma pisliyə.

Sənin də doyunca üzün gülmədi,
öyrətdin özünü biganəliyə.
Sifətin tutuldu, gözün gülmədi,
başladın hər yerdə divanəliyə.

Boğaza yığıldım qayğılarımдан,
sən baxdın, astaca dodağın qaçdı.
Nəvaziş gen düşdü məndən anbaan,
qarşımda təsəlli meydanı açdı.

ÇEVİRİR

Mən sözü üzə deyirəm,
hamı məndən üz çevirir.
Hər axşamın axırında
Allah bir gündüz çevirir.

Tapşırardım köhnəlmiş canı,
damarda şehlənmiş qanı.
Gözümdən saldım cahanı
dünya məndən göz çevirir.

Heç vədə götürmür tənə,
ömür düşür sisə, çənə.
Yəqin eşitdirir mənə
zalım fələk söz çevirir.

Sərt döngələr milyon kərə,
zəhmətimi vurur yerə.
Aşdığım sıldırım dəre
qabağıma düz çevirir.

Qəmdir mənim məvacibim,
yırtıq-yırtıqdır hər cibim.
Gor ağzındadır kor bibim
ağ başıma duz çevirir.

FÜRSƏT

Haqqın qapısı döyülür,
hazıram qapı açmağa.
Haqqın dərisi soyulur,
canım üz qoyub qaçmağa.

Bulanıq çayları yarır,
xəyalım fəğan qoparır.
Bu xəmir çox su aparır,
tələsmir heç acımağa.

Papaq əlimdə - gedirəm
torpaq külündə itirəm.
Yarpaq belində gedirəm,
qanadım yoxdur uçmağa.

Düsdüm dərdin yedəyindən,
bal yemədim pətəyimdən.
Bərk tutmuşam ətəyindən
fürsət gəzirəm qucmağa.

BULUD

Eyni yerdə,
eyni yurdda
darıxır göyün buludu.
Qismət deyil itə-qurda
əyninə geyin buludu.

Şalvarlı ağaclar,
pencəkli çiçəklər,
pencərli yamaclar.
Şlyapalı göbələklər
əyninə çəkir buludu.

Insan da geyinir...
Yağış yağanda,
dolu düşəndə,
dodaqaltı deyindir.

Saqqalı islanmış balıq
gözlərində çəkir
buludun şəklini.
Çaylar-göllər bulud yeyir –
nimçə-nimçə çəkir,
bulud-bulud yeyir.

TƏRƏFİNƏ

Tutur damarımı yaxşı adamlar,
qoymurlar ömrümün tərs tərəfinə.
Gözümün ucuyla baxmıram, amma
moizə oxunan dərs tərəfinə.

Çəhlimlər söyləyir yolum düzadır,
harda azıramsa, orda qəzadır.
Cığırlar ömrümü yüz il uzadır
haçan diz qoyuram mərz tərəfinə.

Bu səhra iqlimin üzünə ağam,
qalıb küləklərin əlində yaxam.
Şikayətçi könül, üzüyümşəğam
ehtiyac duymuram ərz tərəfinə.

Gizlət yurd yerindən ləli-qumaşı,
görən yabançının gözü qamaşır.
Orda Kür çırpınır, Araz qımışır,
ruhumu aparır Bəzz tərəfinə.

Çağırır dağımın bəmbəyaz qarı
əriyir ovcumda fəslin nübarı.
Düşüb min illərin ayrılıqları
mənim taleyimin nəhs tərəfinə.

ARDINCA

Yağışın, yağmurun ardınca
mütləq gün çıxmalıdı.
Ardıc açmalıdı,
qazayağı qaz yerisiylə
arxın qırağına qaçmalıdı.

Günə sərilməli yer
nəmini çəkməli.
Nə fərqi var, qara torpaq
qaloşludu, çəkməli...

Yağışın, yağmurun ardınca
sürməsi tökülməli qayanın.
Ovcuna almalıdı gün,
ovçu qalmaqalıdı gün
döyməli günəvəri.
Öküz açan xırmançı
çəkməli günə, vəli...

Yağışın-yğmurun ardınca
gün götürməli boyduruğu.
Cütçünün holavarlı xurcununda
zəncəfil, darçın –
dar gün üçün...

MƏZAR GÜLÜ

Utanıram ki, ölərəm.
Ona yanırım ki,
sabah görəcəyəm,
bapbalaca böçəyəm,
abrıma qısılib vızıldamıram.
Oturmuşam bir yarpağın saplağında,
bir çiçəyin üstündə.
Bir dibçəyin içində qarışqayam,
ölümümlə barışdayam.

Məzar güllərinə yazığım gəlir:
onları heç kim dərməyəcək,
ad gününə aparmayacaq.
Heç kəs oxşamayacaq,
baxmayacaq tərvətinə,
öpüb, qoymayacaq gözünün üstə.

Həmin otlar olar,
özüm olaram,
məzar çiçəkləri sığal istəmەz.
Bazar çiçəkləri deyil ki, onlar
pullu müştəridən qılıq istəsin.

Utanıram ki, ölərəm:
axı, insan ömrüm müvəqqəti,
həyat beş günlükdü,
azca tünlükdü.
Ot ömrüm nə qədərdir,
gül ömrüm neçə ildi?

YUXARIDA ƏYLƏŞƏN

Üzülürəm –
ağacdən yarpaq üzülən kimi.
Sıxıntılı qəhqəhədən,
boğazdan yuxarı “bəh-bəh”dən,
yersiz cəh-cəhdən...
Mən düşüncə adamıyam,
məzmunsuz gülüş
dadsız, boyat yeməkdi.
Ardı fəlakət
və rəzalət deməkdi.

Düzsuz nadan
nədən danışır-danışsın
sözü şitdi...
Qarışqanı fil eyləyib şişirtti...

A qardaş,
sözün qulağıma girmir,
ağıma batmır.
İdrakım sənə tərəf
gözünün ucuyla da baxmır.
Nə olsun ki,
filan binanın filanınıcı qatında
əyləşmişən.
Hamıya yuxarıdan baxmağa
öyrəşmişən!

NÖQTƏ

Üfüqlərin qızardığı yer
Göyün Yerlə birləşdiyi
nöqtədi.
İstəyirsən at səyirt
və ya dəvə bəyirt...
O nöqtəyə çata bilməzsən,
Göyün Yerlə öpüş yerinə
yetə bilməzsən.

Ha düşünüb-daşınasan,
vurnuxasan, qaşınasan...
Allahdan gizlin deyil,
bəndədən nə gizlin...
O yerə çata bilməzsən –
Allahın sevdiklərinə
şər ata bilməzsən.

Zülüm ərşə qalxan zaman
dırmaşdı İsa peyğəmbər
üfüqlərin qaşına.
Çırpdı üst-başını “Allahın oğlu”,
külü töküldü insanın başına.

Üfüqlərin qızardığı yer
Göylə Yerlə birləşdiyi
nöqtədi.
Yerlə Göydə,
Göyün Yerdə yerləşdiyi
nöqtədi.

ÖMÜR YAŞAMAĞA

Nə var özünlə dil tapıb,
orta ömür yaşamağa?
Danışmayasan, gedəsən
“çorta” ömür yaşamağa.

Ömür-qismət, ya ərməğan
hamıya təzə ər məkan...
Köçərkən qoparma fəğan –
darda ömür yaşamağa.

Bu bir bayatı, şikəstə
köhnə xəta, köhnə bəstə...
Məhkumdu qoldan şikəst də,
kor da ömür yaşamağa.

Ha düşsün saatım geri –
yaddaşım köhnə yurd yeri.
Ölmüşəm, qalmışam diri? –
gorda ömür yaşamağa.

ÖRNƏK

Örnəkdi bu əski qürub -
yeni nəğmə oxumağa.
Asta-asta bardaş qurub,
Doğma-doğma oxumağa.

Keşikçi dünya sayıqdı,
içim – sualtı qayıqdı,
Görəsən, məstdi, ayıqdı
bizə torba toxumağa?

Gözündən yuxusu gedib,
yer fırlanıb, gərmiş edib.
Dəli könül vərmiş edib –
müşki-ənbər qoxumağa.

ARI ŞANI

Hamı ölüm qorxusunu
keçirir şirin canından.
Hamı qorxur Allahından,
hamı bir qaşığı qanından.

Hamı gözləyir son anı,
tapılmır dərдин dərmanı.
Kim işlədir dəyirmanı
Adəmin doğum anından?

“Öldü-qaldı” nəydi bəyəm,
hər ağızda neydi, bəyəm?
Nökərəm, naibəm, bəyəm –
getmirəm qəm xırmanından.

Ha itsin quru ad-sanım
niyə bunu şöhrət sanım?
Mənə bəs etmədi şanım –
yapışdım arı şanından.

SÖZÜMƏ BAXMIR

Ağartdı gözünü soyuq qış mənə
mən də qabağımdan yeyən deyildim.
Ovcumda əriyən qar dənəsiylə
mən öz günahımı yuyan deyildim.

Açdı öz sirrini yol-qırış mənə
sözümə baxmayıır addımlarım da.
Gözünü ağartdı soyuq qış mənə,
üzünü ağartdı addımların da.

QALINLIĞINDA

Ürəyim bapbalaca
yarpaq qalınlığında.
Səbri, dözümü ancaq
torpaq qalınlığında.

Nəm yerin nanəsiyəm,
ünvansız naməsiyəm.
Tanrı ianəsiyəm,
baharın xoş çağında.

Tale sağ-sol tanımır –
ömür-gün, yol tanımır,
bataqlıq, göl tanımır
palçığında, lığında....

TƏNBƏLLİK

Gözündə qara qorxusu
külək, tənbəllik eyləyir.
Nədir qarnının ağrısı? –
bilək, tənbəllik eyləyir.

Bu quşun köksü xınadı,
göy qarğıdı, yer qınadı.
Qalxmır havaya qanadı –
lələk, tənbəllik eyləyir.

Yayınmır iti gözündən,
suyu içirir dözümdən...
Dövrən keçirir özündən
ələk, tənbəllik eyləyir.

Balığı dəryaya atdım,
xaliq bildi, kama çatdım.
Bəxtimin üstündə yatdım,
dilək, tənbəllik eyləyir.

Mən yaşadım torpaq sanı,
seyr etdim qızaran danı.
Almadı ağrayan canı
fələk, tənbəllik eyləyir.

ALLAHIN NOBEL NİTQİ

Təbiət ya povestdir,
ya da roman.
Ya qədim Afinadır,
ya da əski Roma.

Və ya kəndimizin
döşündəki qayalıq.
Altı aylıq bulud
və ya ayının dışındəki balıq.
Bütün adi hadisələr –
baş verən mərəkələr,
oyunlar, məzhəkələr...

Yaxud yarığanda qurd salmış qar,
aranda qurd başmış köpək...

İnsan – sabah itkidir,
ağacdı, bitkidir...
Təkcə sular
Allahın əbədi Nobel nitqidir.

SÖYÜD KÖLGƏSİ

Özgə həyat,
özgə büsat idi
söyüdün kölgəsi.
Qulac-qulac salxımları
gül açmışdı.
Şeh içmişdi yarpaqları
gül – acımışdı.

Nohura əyilmiş budaqlarda
kəpənək kəpənəyi qovurdu,
qarışqa qarışqanı,
böçək böçəyi.
Nədir ayıra bilmədikləri
və ya onların böləcəyi?..

Yoğun gövdə
yorğunluğunu çıxarmışdı,
çəkmişdi nəmişliyi içinə.
Söyüd altı
güvə saldı.
Atdılar qamışlığın içinə,
sarı kilimi atdılar.

Söyüd kölgəsi
istinin qənimiydi,
anasını ağlatmışdı.
Ona doğru gələn
bütün istiqamətlərdə
yolu-yolağanı bağlatmışdı.

YOL VAR

Nə yol var – keçib gəldim,
keçməyə yenə yol var.
Yolları seçib gəldim,
seçməyə yenə yol var.

Ağır yük çəkən qatıram,
yolda başımı qatıram.
Nə qədər addım atıram,
ölçməyə yenə yol var.

Əcəb dəryazım yaşlanıb,
yüz ömrün sonu başlanıb.
Vurdurdum sünbül başları –
biçməyə yenə yol var.

Açdım səhranı qarşıma,
təndi sahmanı yaşıma.
Çəkdim dəryanı başıma,
içməyə yenə yol var.

Tapşırığı gec elədim,
üstündəcə gecələdim.
Yurddan yurda köç elədim,
köçməyə yenə yol var.

YAD MƏMLƏKƏT

Yad məmləkətdə
ayağını bərk basa bilmirsən torpağa,
ayaqqabı dabanını sıxır.
Öyrəşmədiyin nəfəslərdən
nəfəsin tıncıxır.
Yad adam sözünü balnan kəsir,
özgə özgədi, yabançı yabancı.
Qılığı ləzzət eləmir.
Üzü aldadıcıdır, təbəssümü yalançı.

Yad ölkədə -
hər şəhərdə, hər bölgədə.
Şaxta yeddi qatından keçir,
baxmayaraq ki, yayın cırhacırdı,
hərərət qırx dərəcəni keçir.

Yad torpaqda,
itlərin zingiltisi,
kilsə zənglərinin cingiltisi,
vəhşi göyərçinlərin iniltisi,
yaxşı heç nə vəd eləmir.
Hardasa bir keşişin
zəhrimar yağan sifətindən
müsəlman məscidi üşüyür.

Yad yerdə
özünü evdəki kimi hiss eləmirsən.
Ögeyliyin bütün əlamətləri
içindən görünür.
Can ilan kimi doğulduğu
Vətənə doğru sürünür.

VAXT

Vaxt gözləmədən
şığıyır üstümə,
yalnız təqvimin son günü
atəşkəsi pozur – dayanır.
İlayrıcında hesabat istəyir.

Və yenə sakitcə yüyürür –
nə beli ağrayır, nə ayağı.
Ancaq üzünə tər gəlir,
nəfəs dərir adamsayağı.

Qəribə xasiyyəti var –
hamını aparır...
Heç kəs onu apara bilmir.
Hara gedir?
Hansı anbarda yığılıb qalır?
Niyə qayıtmır?

Hamının qılığına girməyi bacarır.
Heç kəsə vermir açarı,
heç kəs bilmir dilini.
Qoparıb əlindən alsın
ayını, gününü, ilini...

Vaxt başını aşağı salıb
işini görür...

OD-OCAĞIM İSİNƏ

Həyat məni öyrətdi,
yaşamın nəhs tərzinə.
Gizləndim içimdəcə -
çıxmadım dan üzünə.

İtirdiklərim susdu,
qarabaqara pusdu.
Başımdan qalxan tüstü –
düşdü qəmin izinə.

Gün görmədim adamtək
qurumadım badamtək...
Əridi köhnə şamtək
hayıf, ömür-xəzinə.

Acam-toxam, şadam ki,
qalacaqdır adım ki...
Bu ömrü yaşadım ki,
od-ocağım isinə.

MAMIR

Yuxuda xalam Pərigilin kəndimizdəki köhnə evinin həyatində mamır basmış sal daş parçasına söykəndim. Bir andaca ovqatım dəyişdi, elə bildim, bütün bədənim də mamır gətirdi.

Söykəndim daşa, xalacan
Topuğumacan mamıram.
Sifətimdəki xalacan,
Çarığımacan mamıram.

Nəmli gözümdən su damır,
Daş-qocaman, mən “südəmər”.
Mamır gətirmişəm, mamır –
Papağımacan mamıram.

Nə baxırsan gözəfəri –
Gözəl xalam, gözəl Pəri.
Pencəyimdə yamaq yeri,
Yamağımacan mamıram.

QƏDİM YURD YERLƏRİ

Varlıqla yoxluq arasında
çabalayır hamı.
Dünyanın ən varlı sakini,
Müdriki, avamı...
Təyyarələrin izi göylərin
yaddaşında qalmadığı kimi,
yerin yaddaşında da
izimiz-tozumuz qalmır -
yazdıqlarımızdan savayı,
yaratdıqlarımızdan başqa...
Bu dünyanın atları qaşqa,
adamı özü ağırlığında yük daşıyır
qarışqa-qarışqa.

Varlıq-yoxluğa bənddi...
Eh, bədbəxt əcdadım,
əgər sən doğulmasaydın,
heçliyimi xoşbəxtcəsinə yaşayardım.
Həyat – yoxuş-eniş,
ümidin xəritəsi geniş,
sərhədləri uzun-uzun.

Su – torpağın cüdüdü,
çəsmə-çəsmə əmizdirir insana,
ağaca, çiçəyə.
Damızdırır bitkinin yaddaşına,
budaq atır,
pöhrə atır,
birəbeş artır.

Quş pörtür,
bədahətən nəğmə oxuyur,
dil-dil ötür.

Ruhumuz göynən gedəcək,
heç nə xilas etməyəcək,
yalnız məzarımız əbədiyyət qazanacaq,
qədim yurd yerləri tək.

TUTUR SÖHBƏTİM

Hər səhər erkən dururam,
quşlarnan tutur söhbətim.
Adamlarnan dil tapmıram,
daşlarnan tutur söhbətim.

Sifətimə yağıb gedən,
rəngimə rəng yaxıb gedən,
gözlərindən axıb gedən
yaşlarnan tutur söhbətim.

Hər bitən ağac bir növdə,
yadır budaq, yadır gövdə.
Bütün fəsillər növbədə –
qışlarnan tutur söhbətim.

EYNIYYƏT, EYNI NIYYƏT

Qadınların nəzərində
bütün kişilər birdi,
eyni ağılin yiyəsidi...

Kişilərin nəzərində
bütün qadınlar eyni cürdü,
yalnız geyimləri başqa-başqadı.

Bütün qadınlar və kişilər
avtoritar rejimin xiyaban çiçəkləridi:
eyni cür təbəssüm göstərir,
eyni cür boy atır,
eyni cür yatır,
bir-birini oyadır...
Eyni cür düşünür.

Bütün qadınlar və kişilər
eyni dildə danışır,
eyni dinə qulluq edir.
Eyni fitə qulaq asır,
eyni itə yal verir,
eyni səhvə yol verir.

Məmləkəti xəcalət təri basır:
eyni niyyətdən,
zəhlətökən eyniyyətdən,
eyni qeybətdən.

* * *

Hamı eyni bezin qırağıdı,
hamı səcdə qılır eyni bütə.
Biri özü-özünə yağdı,
birinin kündəsi gedir kütə.

Şeytan girib qılığıma,
meydan məni basır fitə.
Adım dəyib qulağıma
mat qalıb tale - ifritə.

Yollar keçdim qaça-qaça,
izim-tozum itə-itə.
Rəhm etdim ac-yalavaca –
son tikəmi atdım itə...

HANSI ÜNVANI SEÇƏSƏN?

Ümidsiz qaytardı qapıdan,
dəfn etdim vəzifəli dostumu
dirişkən ürəyimdə...
Hansı yaddaşdasa ismim hallanır,
cismim başdan-ayağa
dost məzarlığı...

Özüm də sağkən ölmüşəm,
yerdən götürənim yoxdur.
Kimin yaddaşındasa
pozulub adım.
Bir yad məmləkətin
qürbət elin sakininin
yaddaşında ayaq açıram,
yeriyirəm addım-addım.

Dəyişmirəm dostları
doğma qardaşıma da,
ögey düşmənimə də.
Sevgimi bölə bilmirəm,
ürək eləmirəm sağ qalmağıma,
dostların üzünə ağ olmağıma.

Sözüm keçmədi
dost yanında,
nə azarısı vardı canında.
Düşmən ha deyil ki,
kölgəsini üfürüb keçəsən:
sadəcə sağkən dəfn mərasiminə
hansı ünvanı seçəsən?

GÜVƏNDİYİM DÜNYA

Sənə güvəndiyim dünya –
səni qədərincə sevdim,
səni kədərincə sevdim,
bəslədim, qoydum göz üstə.
Sonra qayğımı artırdın.
qayığımı sulara batırdın –
səni sevməyə vaxtım olmadı,
həvəsim qalmadı.

Sənə güvəndiyim dünya –
sənə yaman vurulmuşdum,
ürək eləmədim üzünə deyim.
Hər şeyi içimdə saxladığımdan,
və sənə özümü bağladığımdan
ürək eləmədim sözümü deyim.

Sənə güvəndiyim dünya –
torpaq əkmək əvəzinə,
gül becərmək yerinə
başında turp əkdin...
Özümdən çıxdım,
üzünə gəlmədim, ancaq.

Yollarında sürünür,
canım-cəsədim,
itirmişəm özümü.
Nə həsrətim qalıb,
nə də həsədim.
Sənə güvəndiyim dünya –
əl-qolumu bağladın,
ağzımı bağlaya bilməyəcəksən!

ALDADIR

Uşaq başı
aldadan kimi,
məni aldadır hissiyatım.
İstər tamam-kamal sakit,
istər hirsli yatım.

Məni aldadır yuxularım –
sadələvh adamı barmağına dolamaq
necə asan imiş.
Bir bulud qanadında,
bir umud inadında
mavi göydə uçursan –
dolaşmırsan əl-ayağa...

O ünvanda ki,
sən çıxmadın qarşıma.
Kimsə soğan doğramaz
sənin ayrıan aşına –
orda qalmağa dəyməz.
Göyün yeddi qatına
ordən qalxmağa dəyməz!

Uşaq başı aldadan kimi
məni aldadır dünya,
məni aldadır rəya.

QURTARMIR VƏTƏN

Yerdən aram-aram aralanırsan,
göynən ha uçursan, qurtarmır vətən.
Dolanıb başına pərvanələr tək,
öpürsən, qucursan, qurtarmır vətən.

Torpağı köksünə od-atəş verib,
sönük ürəklərdən od almır vətən.
Dalınca hərcayi danışanı var –
hər yoldan ötəni otarmır vətən.

Müqəddəs ruhların behişt yeridir,
ocaq Azərbaycan, pir Azərbaycan.
Harda baş ucaldan övladı varsa,
orda bərqərardır bir Azərbaycan.

DAHİNİN ADINA ZAMAN

Dünənki gün –
bu günkü xatirə.
Sabahki gün –
yazılmamış xatirə.

Nə umuruq İsrafilin tütəyindən,
nə tuturuq zamanın ətəyindən,
nə hasil olur arının pətəyindən? –
xatirədir, xatirə.

Ağac qabıq tökür,
indi tökür, qabaq töküb,
budaq yarpaq tökür –
əbədi xatirədir.

Sünbülün gözündən qaçmır,
günəşdən işıq götürməyi.
Kimisi uşağına qılınc çəkməyi öyrədir,
kimisi qaşığı götürməyi.

Ünvansız zaman –
Allahın xatirə dəftəri.
Ha axtar günü, həftəni,
tapmazsan, tapmazsan!
Əgər dahi doğulmayıbsa,
çətin ki, zamanın ünvanı
bəlli olsun!

SAXLAYIR

Dərd dərdə söykənir, canım
dərd dərdi yaxşı saxlayır.
Qəhər də zəhərdir, canım,
bəbəkə də yaşı saxlayır.

Haqdan ömür yolu kəsə,
qulağımız düşüb səsə.
Dağla girmə bəhsəbəsə,
zirvətək başı saxlayır.

Al torpaq altda dincini,
üstədən bezmiş girinc kimi.
Comərd adam sevincini,
qəmlə yanaşı saxlayır.

XATİRCƏM YAŞADIM

Xatircəm yaşadım,
ancaq bu ömrə
dişimin dibindən çıxanı dedim.
Nə nəfsə qul oldum, nə də ki, ömrə –
dilimin altına yığanı dedim.

Gördüm ki, axırda yolum qalmadı,
dedim, o havanı çıxart başından...
Sənə xərcləməyə pulum qalmadı,
pul tək qızarmadım ancaq qarşında.

Boşaltdım qəlbimi dağa, yamaca,
tumurcuq sözlərim bar gətirdilər.
Kimlər tamah saldı çavan ağaca,
bilmədim meyvəmi kimlər dərdilər?

Hərdən at oynadan şeytanım, şərim,
mənə kəc baxanın gücündə imiş.
İsti münasibət göstərənlərin
demə, buynuzları içində imiş.

Xatircəm yaşadım, açıqdır alnım,
yalnız çəkdiyimi halal etmədim.
Şeytanın qıçını sındırdım, zalım,
ancaq ayağına heç vaxt getmədim.

DAĞ MƏNİ BASDI

*Bir yaz günü Kömürgöyün ətəyindən
qəfil qopan torpaq-daş sürüşməsi az
qala həyatıma son qoyacaqdı*

İldırım zirvədə qoydu dərkənar
dağların belinə damğanı basdı.
Sıldırım gədikdən düşdü dərd kənar,
yamacın döşündə dağ məni basdı.

Sürüşdü üstümə torpaq örtüyü,
məni hesab etdi ağac kötüyü...
Körpə qanqalına üz-göz sürtdüyüm –
özgəyə qıymadı, doğmamı basdı.

Sərkərdə buludlar Kömürgöydədi,
yerdə axtardığım kömür göydədi.
Gözlərim – bayaqdan görmür, göydədi
palçığın şirəsi daxmamı basdı.

Dağ oğluydum, dalımca dağ ağladı,
nə əhdi-peymanım vardı – bağladı...
Qəhər boğazımda düyün bağladı,
dişimin altında loxmanı basdı.

Təkələrin göz muncuğu – əhəng daş,
təkərlərin naxış yeri – torpaq yaş...
Aşağıda neçə ağac qaldı çaş –
bərk tutdu, mən boyda bağbanı basdı.

TOXUNMUŞ ÖMÜR GƏBƏSİ

Çölün havası dəyişir,
içimin həvəsi...
Hanı, toxunmuş ömür gəbəsinin
kirkidi, həvəsi?

Ölümü çıraqla gəzmə,
çarıqla gəzmə,
tapacaq səni.
Yorğa atdan düşürdüb,
çapacaq səni.

Allahın qulağına deyil,
kahinin hədisi.
Rahibin hədəsi.

Həsretin isti nəfəsi,
oxşayır könlümü.
Bitir dilimin zəvzəvəsi –
salamat qarşılıyiram ölümü.

YALNIZ KÜLƏKDƏ ÜŞÜYƏNLƏR

Ağaclar – qışın şaxtasını
eyninə almayıb
yalnız küləkdə üşüyərlər.
Nanə yarpağı kimi əsmək yox,
tir-tir titrəmək,
dişlərimi bir-birinə vurub
üşümək istəyirəm.

O günləri yada salıb,
xəcalət tərində çimmək,
xəcalət soyuğunda üşümək istəyirəm.
Sevgi qayığında qəzaya düşmək,
dalğalarla döyüşmək,
bərk-bərk deyişmək,
sonra üşümək istəyirəm.

Üşüyən nimdaş canımı
ləpələrin üstünə sərmək istəyirəm:
sönmüş Günəş qızdırırsın...

Üşümək, üşümək istəyirəm,
düşünmək üçün vaxt var...
Bəxtəvər ağaclar
qışın şaxtasını eyninə almayıb.
xoşbəxt-xoşbəxt üşüyürlər.

İLGİM

«Rəngdür» şeirinin
müəllifi Səməd Mənsurə

İlgimdi dünyada, hər şey ilgimdi;
ilgimdi, gördüyüm həyat ilgimdi.
Nə əlindən gəlir yaşamaq üçün
yarada bilirsən, yarat ilgimdi.
Bu Qırat ilgimdi, Dürat ilgimdi,
özünü qayadan dur at, ilgimdi.
Bu ömür payımdı – bu zillətimdi,
bu zülmü daysıyan bu millətimdi –
bu sovqat, ərməğan, barat ilgimdi,
ilgimdi, gördüyüm həyat, ilgimdi!

Yalandı Həməzənin qız qaçırması,
gözdən qaçırması ilgimdi, ilgim...
İlgimdi Platon, münəccim Tusi,
Fukidit, Herodot, Homer ilgimdi,
ilgimdi Troya müharibəsi –
əski hün ilgimdi, şumer ilgimdi.
Dinlər uydurmadı, dinlər ilgimdi,
mələklər, şeytanlar, divlər ilgimdi.
İlgimdi dünyada hər şey, ilgimdi.

Sevgilər – limonat şirinliyidi,
hər nəslin amanat şirinliyidi.
Otello yalandı, Şirin yalandı,
Vallah, Əsli-Kərəm şirin yalandı,
ilgimdi dünyanın Məcnun sevgisi.
Axı kim uydurub İlahi eşqi? –
dursun cavab versin, həyat ilgimdi.

İlgımdı büsbütün Günəş sistemi,
bu büsat, bu saat, bu vaxt ilgımdı.

Eheyyy... Qoç Koroğlu, üstün unluđu,
məni dəyirmançı çağırma, bəsdı...
Vallah, Keçəl Həmzə qaragünlüdü –
yalvarıb, yaxarma, tərs oğlu, tərsdi.
Dəyirman ilgımdı, Qırat ilgımdı
vaxtın cilovunu qır at, ilgımdı.
Vaxtın cilovunu burax, ilgımdı,
ilgımdı gördüyüm həyat, ilgımdı...

Təpədən-dırnağa rəyadı, rəya
Təpəgöz rəyadı, Ağ qoç rəyadı.
Cəhənnəm xülyadı, cənnət rəyadı,
bu yalvar, bu yaxar, minnət rəyadı.
İlgımdı Zəməmin, Kövsərin suyu.
İlgımdı, yuxudu, rəyadı həyat.

CƏLD, SƏHLƏNKAR

Çiçəklərin ən cəldi
gündəmə gəldi,–
bəxtəvər bənövşədir...
Yüürür, qaçır,
gözünü birinci açır.

Çiçəklərin ən səhlənkarı –
tənbəl qazayağı...
Qaz yerışıylə
yanlarını basa-basa qaçır,
sonuncu açır.

BAHAR NAĞILI

Bu pəncə yerləri Qar adamındı,
güdün qapıları, pəncərələri.
Didin çən-dumanı, deyin ki, yundu,
tökün mis qazana körpə pencəri...

Bu barmaq yerləri Qar adamındı,
bu qara daxmandı, qara damındı.
Şişib ovurdları qara buludun
göylərin dalınca zurna çalacaq.
Yalı qıra batmaz yaylaq yerində
könlümü göydəmir atlar alacaq.

Fəsli yelə vermiş köpək ayıqdı,
qoymaz mal-qaranı, davarı gözdən.
Bu yağan dolu da altı aylıqdı,
oynayar «Qaytağı» havası üstə.

Hər tonqal həyətdə bir od xonçası,
gələr əks-sədası göyün üzündən.
Qırmızı üçyarpaq çəmən yoncası,
üç rəngli bayraqdı Yerin üstündə.

Qışın ətri qalar azca qayında,
şivləri göydəcə susar, kiriyər.
Külək qalxan kimi, ağcaqayında
budaqlar vuruşar biri-biriylə.

Bu caynaq izləri Qar adamındı,
silin qapılardan, pəncərələrdən.
Deyin ki, yağışı görməyə dəyməz,
deyin ki, yelbeyin boylu buludlar
hürkən madyan kimi boşanıb ərdən..

YALAN

Bu qış qar yağmadı kəndə-kəsəyə,
qışın yalanının üstü açıldı.
Bu qarım-pəncərəm baxır küçəyə
mənim dalanımın üstü açıqdı.

Külək nə götürsün zənbil dərədən
ümidim əridi qar lопасı tək.
Götürüb qupquru torpağı dərddən
çırpıram özümə qar topasıtək.

«Qar-qar» deyən qarğa daha sevincək,
quşun yalanının üstü açıldı.
Yalançı qovuldu ta evinəcən,
dalınca bir lülə tüstü açıldı.

Qayanı üşütdü fəslin axtası
daşın yalanının üstü açıldı.
Dondurdu kirpiyi gözün şaxtası
yaşın yalanının üstü açıldı.

Dişim bir-birinə dəymir ha vaxtdı,
dişin yalanının üstü açıldı.
Bu qışın da işi Allaha qaldı,
işin yalanının üstü açıldı.

EŞŞƏYİM (zarafatyana)

Ağnadı, anqırdı, yatdı,
arabir doldu eşşəyim.
Qoduq idi, şıllaq atdı,
boz eşşək oldu, eşşəyim.

Dedim özünü ələ al,
eşitmədi, çevirdi dal.
Həyətdə ot-ələf, qanqal
bildi ki, boldu eşşəyim.

Məmləkətdə nəsli artdı,
nəcabəti, əsli artdı.
Adamlara diş ağartdı,
eyhamla “güldü” eşşəyim.

O zaman ki, ulaq idi,
adı uzunqulaq idi.
Yemi qalaq-qalaq idi,
tay-tuşla böldü eşşəyim.

Bərk qudurdu, evdən itdi,
üst-başı gənədi, bitdi.
Nə yaz gəldi, yonca bitdi,
nə də ki, öldü eşşəyim.

SİQARET KÖTÜYÜ

Daha artıq dərəcədə
dixsinirəm səsimin xırıltısına.
Ah, bu zəhrimar siqaret...
Acı tüstü axırıma çıxıb,
nəfəsimi kəsib.

Sinəmə çəkə-çəkə,
uda-uda, udquna-udquna
elə bil bal dadıram.
Demə, özümü aldadıram,
gözümü alışdırıram yalan-palana.

Tuğyan edir nikotin damarımda,
hətta, keyimiş beynimdə.
Sonda yenə öskürək,
yenə adamı eşitməyən ürək
və boğanaq səksəkə.
Tüstünün tərəmdən çıxmağı.

...Əvvəl-əvvəl on iki yaşında
tində tapdığım kötüyün
şirəsi oturdu damağıma.
Ehtiras güc gəldi tamahıma –
dünyanın ən xoşbəxtiydim:
ürkək-ürkək kötüyü alışdırdım,
ilan dili çıxaran bacımı aldatdım,
beləcə, başımı qarışdırdım.

“Tərbiyəsiz küçə uşağı” –
dul qadının söyüşünü
qulaq ardına vurdum.
Ləzzəti iliyimə işlədi.
Bəzən özümü karlığa qoydum,
təbrikə keçdim.
Bəzən də yumdum gözümü,
açdım ağızımı.

ŞTATDANKƏNAR

Qaçıb tərs mehtərin ağzının dadı,
korşalıb, işləmir qayçısı indi.
Meydanda dolanır çarvadar atı,
itib tərs qulanı, dayçası indi.

Basıb bağ-bağatı alağ otları,
bic pöhrələr bitib ştatdankənar.
Bu yalaq otları, dalaq otları
peyda olub, yetib ştatdankənar.

Hazırdı Allahın ştat cədvəli,
adımız hallanır ştatdankənar.
Bağbanın tarifi - ustad cədvəli -
bağda tut ballanır ştatdankənar,
xurma lüt sallanır ştatdankənar,
balqabaq hallanır ştatdankənar.

Qoltuğunda gəzir hesab-kitabı,
şeytanlar, cırtdanlar ştatdankənar.
Bircə sualın var min cür cavabı,
iblislər, xortdanlar ştatdankənar.

Qardaş, cana doyur buğda zəmisini,
vələmirlə gülül ştatdankənar.
Çiçək rəhiyəsi məst edir bizi,
alabəzək tər gül ştatdankənar.

Dünyada nəfəslər bəhsəbəsidini,
bütün xas nəfəslər ştatdankənar.
Xalis səs Seyidin, Xanın səsidi,
yerdə qalan səslər ştatdankənar.

Bayıl da, Bursa da təcridxanaydı,
içində qəfəslər ştatdankənar.

Hər ev papaq altda kişi kimidi,
davası-şavaşı ştatdankənar.
Sərçə yuxusunda darı görmədi,
dam altda yuvası ştatdankənar.

Təriflə gözəlin sərv qamətini,
ünvansız tərifat ştatdankənar.
Bişməmiş sözlərdir, tökür ətimi,
hər yersiz zarafat ştatdankənar.

Bəzən mat qalıram qışın sirrinə –
ağac bar gətirir ştatdankənar.
Baharda görürsən yağış yerinə
bulud qar gətirib, ştatdankənar.

KEÇİD

Tapşırır canını qaynayan sular,
Gəlir dağa tərəf yavaş-yavaş şən.
Otun da boy atmaq icazəsi var –
Torpaqdan razıdır yerdən-göyəcən.

Allah razı olsun səndən, qara yer,
Min budaq olasan, ağac qamçısı.
Qışın süfrəsinə qoyduğunu ye –
Sonra aç arxada çəmən xonçası.

Nədir qarışdıran uca göyləri,
Kimdir şuluq salan, nə gözdən qaçır?
Durnanın telində həsrət göyərir,
Şairin əlində qələm söz açır.

Doğulur otların oğlan nəvəsi,
Yollar cığırları tərkinə alıb.
Sümürüb köhnəni qışın nəfəsi
Ortada qarqara çör-çöpü qalıb.

Təbiət yaşayır keçid fəslini,
Yanağında təri puçur-puçurdu.
Arxasında qalan yazın əslidi –
Qabağında qışın ruhu uçurdu.

ÖMRÜN OĞLAN ÇAĞI

Mənim qış ömrümün oğlan çağıdı,
Mənim üzüm gülmür hər boyat sözə.
Bir də görürəm ki, qəfil çağırdı –
Bədgüman ümidlə qaldım göz-gözə.

O məni oxşadı, mən onu öydüm,
Mənim üzüm gəlmir, möhlət istəyim.
Elə kirimişcə gözümü oydum,
Ürəyində qaldı şöhrət istəyi...

Qış ömrüm bir ilıq nəfəsə açdı,
Suçunu baharın üstünə yıxmır.
Səbətə qoyduğum çiçəklər açdı,
Torpaqğa əkdiyim güllərim çıxmır.

İndi ağzı nədi çıxıb getməsin,
Belə buyurubmuş Tanrı bəlkə də.
Gəldi qış ömrümün bazar ertəsi
Dərdimi-sərimi qoydu kölgədə.

Nuh əyyamı çıxıb başından huşu,
Elə bil qartımış baxt da yağıdı.
Mənim qış ömrümə kim elçi düşüb,
Qış çaği deyil ki, oğlan çağıdı.

ŞEH İŞİĞİ

Damlalar balaca işıq lampası
Düzülüb namnazik budaqlar üstə.
Bir ziya nəğməsi, bir nur çeşməsi
Püskürəcək kövrək dodaqlar üstə.

Səhər Günəşinin bal təbəssümü,
Həmin işıqları söndürən zaman,
Onları yerində otuzduranda,
Al-əlvan işıqlar artar bir anda,
Otların ömrünü dartar bir anda.

Gözünün qarası gedər göylərin,
Xoşbəxt ağacların nə qorxusu var,
Təbiət hər bahar açar qapını
Budaqlar üstündə işıq yandırar.
Baxma hərdən hava işıq yandırar,
Torpağın başına çevirib nəmi –
Səhərin mehiylə qidalandırır...

ETİRAF

Söndürdü bir yaz küləyi
Oxumaq ehtirasımı.
Torpaqda nərgiz ləçəyi
Qoxumaq etirazımı.

Susdum, özümü öldürdüm,
Arsız yerinə güldürdüm.
Dinc nümayişlə bildirdim,
Bahara etirazımı.

MƏMLƏKƏTİN HƏR QARIŞI CİĞİRDİ

Məmləkətin hər yaylağı
alaçıqdı, cığırdı.
Məmləkətin hər düzü –
bir meydandı, cıdırdı...

Hanı Qarabağ atı –
şimşəklərdən qanadı?
Qldırsın təlx ovqatı –
dörd dolanan qatırdı.

Kim vətəni unutdu,
ana qarğışı tutdu...
Kimini dərd ovutdu –
kimi qarın otardı.

*ÖZÜMƏ
QAVİF*

BAYATI VƏ GƏRAYLI

Axtar məni, ara, bir
məkan iki, ara, bir.
Evin pirdi - başına
dolanıram arabir.

Eşq – Kəbədi, Tur dağıdı
öp daşını türbə kimi.
Münbit Vətən torpağıdı –
çək gözünə, sürmə kimi.

“Saxla” deyiblər, samanı,
gün gələr, çatar zamanı.
Eşqsiz dəqiqəni, anı
yaşayarsan türmə kimi.

Neyləyirsən itən ömrü
bu sinəsi sitəm ömrü?
Vaxt gərəksiz ötən ömrü
tapdalayır gərmə kimi.

QOXLAYIB ATIBLAR SƏNİ

Səni çiçək tək qoxlayıb,
elə çiçəktək, öpərəm.
Sonra xəbərin olmasın,
yanından səssiz ötərəm.

Xəbər tutmayasan, kiməm –
nəçiyəm, hardan gəlmişəm?
Özümdən də xəbərsizəm,
qurtulub dardan gəlmişəm?

Göz gəzdirərsən, deyərsən –
səni sevən vurğun hanı?
Söz gəzdirərsən, deyərsən:
bəs eyhamın, vurğun hanı?

Əllərim saçına dəyib –
dəstəyə qatıblar səni.
Düşünmə, xəta eyləyib,
qoxlayıb atıblar səni.

TAPMADIN

Çək-çevir etdim, dil tapdım,
bu eşqə bir ad tapmadım.
Minib dördnala çapmağa
səhrasında at tapmadım.

Üz-gözümü şaxta kəsdi
ürəyimdə tufan əsdi.
Öz odum özümə bəsdı,
özgəsinə od tapmadım.

Yoxmuş rayihəsi, izi,
ürkək, çaşqın şirinliyi.
Gedib eşqin şirinliyi
ağzımda bir dad tapmadım.

Canımı tutdum dişimə,
başım qarışdı işimə.
Ara verdim vərdeşimə,
ara vuran yad tapmadım.

BİR DAHA BİTƏN DEYİLƏM

Düz bax gözümün içinə,
gör bu, mənəm, mən deyiləm.
Arxayındır sel gücünə -
körpü mənəm, mən deyiləm?

Həmdərd ürək – dərd otağım,
dərd çəkirəm, dərd otarım...
Ha ol mənim dərd ortağım,
səninlə ki, tən deyiləm.

Sən sənəmsən, gözü nəmsən,
şərab dadmamısan, dəmsən.
Məni də öldürüb qəmzən,
mən laqeyd ötən deyiləm.

Gözlərimin cuxurudu -
seyr eləmə, cuxur yurdu.
Yəqin ömrün axırıda,
arada itən deyiləm.

Gəmiçiyə gəmisində
niyə dava saldım gündə...
Ömrün dəmyə zəmisində
bar verib, bitən deyiləm.

PEŞİMANÇILIQ

Gəl, çata biləcəyincə
üstümə şığı...
Tər lan kimi, ley kimi,
mən də baxım key kimi.

Onsuz nəfəsin nəfəsimə yetməyəcək,
döyünəcək nəbzim
daha sürətlə, qətiyyətlə,
qəti niyyətlə.

Gəl, ha soyusun:
can mənimdi,
cəhənnəm Allahın.
Cahan nəmdi,
təpədən-dırnağa cəhənnəmdi –
hara sürükləyəsən köçünü?

Gəl, qoy tamaşa qılım
mənə tərəf addım atdığına.
Onsuz adam elədiyinə peşimandı,
Tanrı yaratdığına.

KÖLGƏLƏRİ MÜFTƏDİ

Qəşşərimdə açılıb –
ömür halal süfrədi.
Kim gözündən qaçırıb,
yolu-rizi küfrədi.

Küləkləri qarətçi,
suları qıraətçi.
Ağacları gözətçi,
kölgələri müftədi.

Dünya gözündən batıb,
fil qulağında yatıb.
Gözəlləri də atıb,
insafı, mürüvvəti.

NƏ MƏNİM OLACAQ, NƏ SƏNİN

Solacaq çiçəklər,
köhnələcək vədlər,
üşüyəcək nigaran kədər,
gözdən düşəcək boyat sözlər.
Titrək addımlarla gələcək
yaddaşın payızı.

Nə var idi ötənlərdə,
nə yoxdu indi, görəsən?
Cəsarətin çata hərdən –
durub yuxuma girəsən.

Boylanasan yalqız-yalqız,
heç kəsə etməyəsən ərk.
Deməyəsən: “durğun payız,
xəzan yarpağın mübarək!”.

Solacaq büstübütün aləm,
nə görmüşdüksə, hər şey.
Hətta Günəş işığı da,
sübhün alatoranı da
üfünqün yaraşığı da.

Hər şey, hər şey dolacaq.
Nə sənin olacaq, nə mənim...

YAYLAQDA YAZILAN ŞEİR

Nə münasibət
göstərirsən –
nə müsibət
gəcənin bir aləmində.

Sular axıb, dəyişib,
Ay çıxıb, düşüb it-bata.
Havalər mülayim, ılıq,
başdan işim düz gətirmir,
başından iylənir balıq.

“Yaylaq” deyirdin, bu yaylaq,
başında var güllü yaylıq.
Ay hövsələsiz, dözmürsən,
sənsən yenə altıaylıq.

Döz, kəpənəyin nazına,
döz arının avazına.
Mən öyrəşdim, sən də öyrəş
təmiz yaylaq havasına.

Gördüyün həmin şəhərdir,
nə var axı, şəhərdə?
Üzündən zəhrimar yağır –
boğulursan qəhərdən...

Nə zarafata deyirəm,
qaytarırsan,
qoyursan ovcuma.
Yağış Allahın işidi –
axı, sənənin nə borcuna?

AĞLIN KOR OLMAĞI

Ağlayan göz kimi sevirsen məni
gətirə bilmirsən sevgini dilə.
Buğ qalxır havaya, basır çən məni
hissini, duyğunu azca itilə...

Bir az səmimi ol, bir az mehriban
cəhənnəm, dərd salsın təhərdən məni.
Hər tində, bucaqda güdsün anbaan –
qovsun birdəfəlik şəhərdən məni.

Özümə təzə bir şəhər axtarım,
nə dumanda azım, nə də ki, çəndə.
Minməyə dəlisov kəhər axtarım –
dalımca həsədlə baxasan sən də.

Başlansın ömrümün sevgi nağılı
bilməyim nağılın sonu gerçəkdir.
Bir qız oğurlasın başımdan ağılı
görməyim, ev yıxan hansı göyçəkdi.

Nağıl söyləməkdən qançır olar dil,
həyatın ritmini sevgi qandırar.
Ağlın kor olmağı faciə deyil,
hissin kor olmağı məni yandırar.

UDUZAN TƏRƏF

Sən ötdün könlümdən qopan tufan tək,
Səni soyutmadı yalvarışlarım.
Odlu sifətimdə haray çəkərək,
Şahiddir eşqimə üz qırışlarım.

Ordan keçən yollar kəsik-kəsikdir,
Orda məftunluğum, vurğunluğum var.
Hansını ötmüşəm, tez-tələsikdir,
Həmin cığırdaca yorğunluğum var.

Deməli, o yerdə əldən düşmüşəm,
Kənardan baxmısan biganələr tək.
Bəs səninlə sözmü güləşdirmişəm –
Könlüm evi qalıb viranələr tək.

Sən ötdün böyrümdən həzin səs kimi,
Duruxdum, vaxtında aqlım kəsmədi.
Xəyalım qəzaya düşən sis kimi,
Durub itiyini onda gəzmədi.

İndi ki, başıma döyə bilmərəm,
Sənsən yola-rizə gül düzən tərəf.
Səni qınamıram, deyə bilmərəm,
Kimdir sevgisində uduzan tərəf?

ÖZÜMƏ QAYIT

Üzümə qayıtma, sir-sifətin qar,
gözümə qayıtma, bu görkəminlə.
Get, başqa limanda rahat tut qərar –
Nuhun tufanına düşmüş gəminlə.

Nə üz turşudursan, nə dəm tutursan,
nə baş aldadırsan təbəssümünlə.
Alçalda-alçalda mərcmi udursan –
laqeyd uzatdığın çiçəklə, güllə...

Görürsən, üzündə baxışın sönür,
sən toxda içini, dözümə qayıt.
Sonun əvvəliyəm, əvvəlin sonu –
üzümə qayıtma, özümə qayıt!

ƏTİR SAÇMAĞA ÇƏKİNDİN

İki yolun arasında,
Ürək açmağa çəkəndin.
Gözümün zil qarasında,
Niyə qaçmağa çəkəndin?

Göy üzündə dörd dolanıb,
Qabağımdaca nazlanıb.
Göyərçintək pərvazlanıb,
Durub uçmağa çəkəndin?

Ağrı qopdu kürəyimdə,
Sənsən duzum, çörəyim də.
Gec bitmişdin ürəyimdə -
Ətir saçmağa çəkəndin.

NƏSİHƏT DAHA

Mən sənə eşqimi necə bildirim,
Bundan çəkməyəsen əziyyət daha.
Bəlkə qaranlıqda – gecə bildirim,
Sənə aydın olsun vəziyyət daha.

Getmə, səbrini bas, bircə an dayan,
Axı hövsələdə mən sənə tayam.
İnanmırsan, ölüm ayağındayam,
Aranı düzəltmir nəsihət daha.

Dörd yol ayrıcında məni gözlətmə,
Payızı gizlətmə, yayı gizlətmə.
Hərdən oxu atıb, yayı gizlətmə -
Keçmir, elədiyın vəsiyyət daha.

ADIM ÇIXINCA

Neyçün belə tez
Aranı açdın?
Axırda özün
Sözündən qaçdın.

Ancaq mən oldum
qınaq tərəfi,
Günahkar eşqin
sınaq tərəfi.

Bu dar dəhnəni
Su tək sıxaydam.
Adım çıxınca,
canım çıxaydı.

Sən odlanırsan,
yanan mənəm, mən.
Ortada yoxsan –
yaman mənəm, mən.

Məbədsən, pirsən,
sirrini qorunur?
Gözə dəymirsən,
dərdin görünür.

DOLUXSUNMUŞ GÖZLƏRİNİ SİL

Bəhanə gəzirsən, «vaxtım olmadı»,
Günah gizlətməyə söz axtarırsan.
Bu qəlbiyaralı dərdin başında
İndi sındırmağa qoz axtarırsan.

Mən əzab atımı səyirdim göyə,
Budur yaxşılığın bəs mükafatı?
Mənə bəslədiyin saf duyğuların
Nə sağlığı bəlli, nə də vəfatı.

Daha bundan sonra nədir qərarın?
Dolu tapançanı sıx gicgahına.
Mən öz günahımı yuya bilərəm,
Sən nə ad verərsən öz günahına?

Bar verməz sonrakı peşimançılıq,
Qəmli yaddaşından sözlərimi sil.
Xatirə cibimdən nəm dəsmalımı
Çıxart, doluxsunmuş gözlərini sil.

QURUTDU ƏHVAL MƏNİ

Əl uzatdım oxşamağa,
saçında əlim qurudu.
Sənə bir söz çıtdırmadım,
ağzımda dilim qurudu.

Vaxt önündə tövbəliydim,
bəxt yanında üzüm qara.
Ömrüm həyat lövhəsiydi --
vurulmuşdu ağ divara...

Düşmüşüdü yağışa-qara
baxışlar əymişdi onu.
Zaman verməmişdi ara –
dalından dəymişdi onun.

Əlimlə evimi yıxdı,
çürütdü qalmaqal məni.
Sıxdı, axırıma çıxdı,
qurutdu bu əhval məni.

TƏNHALIGİN ÇAĞASI

Bulağın suyundan ötrü
öldürür özünü arı.
Yağış yağıb, yuyur otu --
təbiətin havadarı...

Qalıb qiyamət gününə
göz yaşımın bar tutmağı.
Yaz «vida» dedi ömrünə --
bacarmadım unutmağı.

Ərimir qaramat buzu,
xəstə könlüm avaradı.
Yaşıldı dağların üzü
mənimsə günüm qaradı.

Deyir «getmə, bir azca qal»,
o qız -- başımın ağası...
Çaşbaşdı divanə xəyal --
tənhalığımın çağası.

NƏHAYƏT

Nəhayət, çatdım,
yetdim sənə...
Milyon kilometrlik məsafəni
bırnəfəsə ötdüm yenə.

Öpdüm daşı-torpağı –
bağrıma basdım.
Hara dəyib ayağın
ora adımı yazdım.

Nəhayət, çatdım,
nəfəsimin təngimiş səsi
qəribçilikdən qurtardı...
Həsretim -- qürbət məhbəsi.

Necə də xoşbəxtəm --
səninlə eyni göyün havasını alıram,
eyni torpağın ətrini duyuram.

Salamat baş aparmağa
burda fürsətim çoxdu.
Sözdü silahım, başqa
hərbi sursatım yoxdu.

TƏKBƏTƏK

Hərdən qalmaq istəyirəm,
özüm özümlə təkbətək.
Nə könlümdən keçər, olsa
gözüm gözünlə təkbətək.

Bar gətirən ağac idim,
dərd köçürən sayğac idim.
Baş götürüb hara gedim?
sözüm sözünlə təkbətək.

Nə hasil oldu şeirdən? –
yaxa qurtardım sehirdən.
Mən ölmüşəm, götür yerdən,
üzüm üzünlə təkbətək.

Mən bir mağmın, sən bir qoçaq,
sevinc məndən düşüb qaçaq.
Buza dönüb isti ocaq –
küzüm közünlə təkbətək.

DAD ÇƏKİRDİM

Göy üzünə söz dedim,
sözümü ağızımda qoydu.
Yer acgözlüklə yedi...
göy mənim sözümdən doydudu.

Başına döydü ağacı
boy göstərdi naləsi.
Yerdə ağac ifaçı –
şəlalə – şər laləsi.

Sifətinə xoş baxdım –
iflic yarıqan utandı.
Lal axan çay – xoşbəxtim
yaxşılığımı dandı...

Burda mömin namaz qılıb
unudub canamazı.
Parçalayır əhvalı –
gərmici canavardı...

Göy üzündən çəkirdim,
gücüm tənha yerə çatdı.
Əlindən dad çəkirdim.
qüdrətim yenə çatdı.

YATAN ZAMAN, BATAN HARAY

Şaxta vurdu insafını.
harayım ərşə çatdı –
yatan zamanı oyatdı.
Gərnəşdi gün,
dirəşdi vaxt,
özünü öldürdü ki, eşitməyib.

Guya qulağında pambıq varmış,
özümü öyrəşdirdim yalana.
Yalançının evi yandı...
Görə-görə hamı dandı.
«Onu evinəcən
qovdu zaman».
Neyləməli? İnsan aciz,
təbiət azman...
Oğul-uşaq təsəvil verdi,
dost – məsləhət-məşvərət,
yalnız sevdiklərim könlümü aldı –
duruxdular pərt-pərt...
Haray-həşirim özümə qaldı,
zaman üzümə qaldı,
əlim üzümdə qaldı.

EŞİTDİRMƏDİM

Əridi ürəyimin yağı,
nə dost bildi, nə yağı.
Nə yar bildi, nə yoldaş,
nə bacı eşitdi, nə qardaş.

Əridim bidimə şam kimi,
məndən heç nə qalmayıb,
iki gözəm, bir quru kəllə.
Və bir də nəyinsə qoxusunu almış,
tamarzısını çəkmiş quru can.

Dünyada heç kəs,
hətta, heç bir səs –
inilti, zümzümə
ömrünün sonunacan olduğu kimi qalmır.

Yandım öz odumda,
öz adımda,
hər addımında –
qəddar mühitə eşitdirmədim.
Bildirmədim bir radikal müridə –
bir şeyirdə.

AĞ KÖLGƏ

Sən ağ kölgə kimi ötdün yanımdan,
qalmadı yollarda ayaq izin də.
Bildim lap qaraydı onda qanın da,
yəqin zədə vardı sənin dizində.

Niyə tələsirdin, hara gedirdin? –
badalaq vurmuşdu sənə ömür-gün.
Yüyürə-yüyürə mənə yetirdin,
mən də olunmuşdum Sibirə sürgün.

Harda büdrəmişdin o müdhiş gecə –
kim idi kölgənə qənim kəsilən?
Bəlkə qismətimdir, verir işgəncə –
sanki itiyimi indi gəzirəm.

Heç nə görünmürdü sənin gözünə,
gecə ağ xalata bürünmüş idin.
Düşmüşdün kiminsə bəlkə izinə –
xəlvətcə dalınca sürünmüş idin?

Nə deyim, yaraşır sənə bu görkəm,
göydən sənə doğru işıq sürünür...
Gecənin üstünə düşür ağ kölgən
daha da artırır şamlar nurunu.

Sən ağ kölgə kimi keçdin böyrümdən,
üzünü-gözünü yaxşı görmədim.
Neynim, bacarmıram heç özümlə mən,
yaxşı ki, kölgəndən qorxub ölmədim.

TÖHFƏ

Həyat çək-çevirə saldı,
yolumu bağlatdı mənim.
Gözümün odunu aldı,
anamı ağlatdı mənim.

Qəm qarşımda səndələdi,
özünü sənəd elədi.
Gün ömrümü rəndələdi,
dilimi yağlatdı mənim.

Erkən saçımı soldurdu,
sonda nə üzlə yoldurdu?
Sinəmi sözlə doldurdu –
bulaqtək çağlatdı mənim.

İlham çeşməm dərin, dayaz
əmr gəldi dərində yaz.
Qarıma hər gələndə yaz,
göz üstə saxlatdı mənim.

BİR AĞIZ DUA

Çoxdan görünmürsən,
lap çoxdan.
Qapımı döymürsən,
uzaqdaydın, yaxında?
Yuxudaydın,
çağırırdım qorxumdan...

Dolaşa,
əl-ayağıma dolaşa-dolaşa
səndən xəbər tuturdu.
Məxmər pişik
sarısını udurdu –
gözə dəymək istəmədin.

Sən yaz günəşinin istisinə
məhəl qoymurdun.
Hərəkətindən doymurdun,
bəraətə cəhd etmirdin.

Yoxluğuna «yasin» dedi ağaclar,
bir ağız dua oxudu –
yenə xəbər çıxmadı,
yəqin sənə çatmadı
özünün də varlığını...

GÖZÜM YOX

Ərşə çəkdin axşam-axşam yuxumu,
daha mənim bərişməyə üzüm yox.
Bu əyləncə aparmasa qorxumu –
ta qaynayıb-qarışmağa lüzüm yox.

Başlamamış kövrək sevgi nağılı
könlüm evi viran qalıb, dağılıb...
O zamanlar çatmamışdı ağılım
qoşa-qoşa yarışmağa dözümlük yox.

Cığırımı, əlaq otu bürüyüb?
Xatirəmi arxasınca sürüyüb,
neçə gündü dilim-ağzım quruyub,
indi yəqin soruşmağa sözlük yox.

Kim qoymadı daş üstündə daşımı? –
yorğun-argın mən çatmışam qaşımı.
Ötürmüşəm bəxtəvərlik yaşımı,
ocaq sönüb, alışmağa közlük yox.

Daş inadım, dırman dağa, çıx dama,
həsərət yaşı üst-başına ha dama ...
Bu pay bircə yol verilir adama –
ömrü təzə başlamağa gözlük yox.

OYAQ

Yuxuda da oyağam
gülümsəyən dan yeri tək.
Silkələnən budaq tək,
pıçıldayan dodaq tək.

Necə ki, oyaqdı ağac,
torpağa dayaqdı ağac...
Mışıl-mışıl yatmır su,
hərəkətdədi bulud,
fəlakətdədi sükut –
gözümə yuxu getmir.

Oyağam gecəquşu tək
yal-yamacın döşü tək.
Dərənin boşluğunda,
çınqılında, daşlığında...
Səhranın genişliyində,
qətran qaranlığında,
bəyaz aydınlığında.

Yuxum qaçıb neçə vaxtdı,
şirin yuxu baxtabaxtdı.
Bir oturub, bir dururuq
həsrətim də oyaqdı,
xoşbəxtliyim də oyaq.
Hansı ağır gələcək? –
tərəzinin gözüne
bəs indi necə qoyaq?

SEVGİ VƏ NİFRƏT

Sevgi qədər yaxınsan,
nifrət qədər uzaq...
Ha çatmaq istəyirəm,
yolumu kəsir sazaq.

Sənə yetməyim günah,
yetməməyin qəbahət.
Qismətimi çaşdırıb,
bu işvə, bu məlahət.

Gileyin mənə çatır,
yerin də var qulağı.
Öz əlimlə kəsmişəm,
oturduğum budağı...

Sevgi qədər doğmasan,
iztirab tək yabançı..
Başımı aldadır dərd -
yenə köhnə yalançı...

Sevgiyə qahmar çıxıb,
nifrəti də sayarsan.
Unudursan özünü,
sən yerində sayırsan.

NƏ YERƏ SIĞDIM

Dumanlar axdı başımdan,
buludlar keçdi içimdən.
Böyük göründüm yaşımdan,
qaldım axır iş-gücümdən.

Heyran qoydum fələkləri,
oxudum sərt ürəkləri.
Nə tez ölüm mələkləri
xəbər tutdular suçumdan.

Ruhumu yollar tovladı,
eldən-obadan qovladı.
Göz yaşımı cilovladım –
qaçırtım kirpik ucundan.

Tərsdi dövrənin gərdişi,
sındı ağızımda fər dişim...
Vərmiş-köhnə vərmişdi,
ayrıldım durna köçündən.

Üfürdüm dərdimi neyə,
kimsə soruşmadı “niyə?” –
Nə yerə sığdım, nə göyə,
nə doydum ağrı-acımdan.

BƏLLİ

Ürəyimdə çəkdiklərim
və yalnız özümə bəlli.
Arxasınca yüyürdüyüm –
yem bəlli, azuqə bəlli.

Asudə, bəxtəvər günüm,
duygusal, bəxtə xər günüm,
batan səsim, yatan ünüm,
açılan yazıma bəlli.

Haqq bərqəradır zəhm ilə
rəhman ilə, rəhim ilə...
Cahanın sirri fəhm ilə
mağmına, yazığa bəlli.

TELLƏRİNİ ÖPÜRDÜM

Buraxardım gölməçənin suyunu,
çiçəklərin tellərini öpərdim.
Oxşayardım ağacların boyunu,
yarpaq-yarpaq dillərini öpərdim.

Yalvarardım-yaxarardım nənəmə,
çüt qolunu qoymaq üçün sinəmə.
Yazıq arvad toxunmazdı şənimə -
damar-damar əllərini öpərdim.

Böyümüşdü pencəyimin yırtığı,
küləklərin qoltuğundan dardığı.
Qurda-quşa qismət idi artığı
çit süfrənin güllərini öpərdim.

Ağacəfər dağı-daşı güdürdü,
hər kəlməni həzm edirdi, udurdu.
Seyrək duman Cəngəsəri ötürdü,
parça-parça tüllərini öpərdüm.

SƏNİN ADINADIR

Sənə həsr etmişəm bütöv bu günü,
sənin adınadır bu vaxt, bu saat.
Unut, o möhtəşəm keçmişi unut –
nəyinə gərəkdir o özgə büsat.

Onda heç özündə deyildin özün,
yəqin tamam-kamal bir başqasıydın.
Dünyanın malında deyildi gözün,
xırda dedi-qodu baş ağrısıydı...

Sənin adınadır bu hava, bu göy
hətta uçuşları kəpənəklərin.
Sonradan ha çırpın, ha başına döy,
qisməti yalqızlıq olur təklərin.

Aparır insafsız vaxtın qatırı
sənə həsr olunan dəqiqələri.
Axı, üzüsulu necə qaytarım,
hissli-həyacanlı günləri geri?

Sənin adınadır bu həyət-baca,
kiçicik daxmamdan düşən işartı.
Nə imkan verirdin gözümü açım,
nə sifət göstərib, sərhəd aşırıdım...

Sənin adınadır ayırdığım gün,
bəlkə axırını töhfəmdir sənə.
Hələ ki, sözümdən açılmır gözün,
yoxsa bu, şifahi töhmətdir sənə?

SEVDİKLƏRİM MƏNİ SEVMİR

Qarşıda –
qapısında qıfıl asılmış tale.
Ömür biyabanı,
iqlal səhrası...
Ürək qızdırmağa adam gəzirəm,
azdırır məni də bəxt xiyabanı.

Az qalır ürək dayana –
od püskürür yana-yana...
Sevmədiklərim bir yana,
sevdiklərim məni sevmir.

Mən dərdin hambalıyam,
daşıyıram sağa-sola.
Bir dəfə qapımı açmır,
itirdiyim üzüyola...

Qan-yaş töküb ağladığım,
sirri pünhan saxladığım,
bir vaxtlar əhd bağladığım,
sevdiklərim məni sevmir.

Sevdiklərim məni sevmir,
yaxınlaşır dinsiz ölüm.
Dərdin əlaqəsində
mən bu qəmi kimlə bölüm?

KÜSÜB

Göydən endir mələkləri
gün bizim dağlardan küsüb.
Havalıdır küləkləri
çən bizim dağlardan küsüb.

Hava arabir qar atır,
tənha çığır-sap qaradır.
Zirvələri qaqqaradır –
dən bizim dağlardan küsüb.

Sağsağanlar dimdikləyir
sütül-sütül yemlikləri.
Şaxta kəsmir gədikləri
don bizim dağlardan küsüb.

Çiçək axtar, çiçək ara
ləçəyini tək-tək ara
Yağmur gəzən qonaq-qara –
dön, bizim dağlardan küsüb.

SƏNDƏN EŞİDİM

Oxusun qərib anadil,
təki sən ötəsən dil-dil...
Kim çəksə, eynimə deyil,
adımı səndən eşidim.

Görüm şirin-şirin rəya:
hər gün səcdə qılım Aya.
Məcnun tək düşüm səhraya,
adımı səndən eşidim.

Bu çölü, biyabanı gəz,
bu genişlik mənə qəfəs.
Hər çiçəkdə bir ün, bir səs –
adımı səndən eşidim.

Qoy ağlayım zülüm-zülüm,
öz saplağımdan üzülüm.
Düşüm, ayağında ölüm,
adımı səndən eşidim.

BƏXTİMİN BARI

Üzüm gəlmədi ki, aşım çəpərdən,
dilim gəlmədi ki, kəlmə kəsməyə.
Hələ ayağımı üzməmiş yerdən,
yarpaqlar başladı tir-tir əsməyə.

Pəncərənin önündə dayanan söyüd,
gecə yarısına kimi üşüdü.
Həyətdə iliyə işlədi soyuq –
elə bil limansız gəmi üşüdü.

Sən bərk üşüyürdün tənha otaqda,
gözünü dikmişdin köhnə tavana.
Yarpaqlar əsmirdi yoxsa budaqda,
bəlkə rəqs edirdi sənin havana?...

Nədir həsrətimin bəxtinin barı,
mən necə buraxım küçəni, tini?...
Sənin yatağında dağların qarı,
soyuğun ağzına verdi sevgini.

Göy yumdu gözünü, açdı ağzını,
mən də tənbel-tənbel oldum abırımdan.
Hava əvvəl-axır boğdu nəfsini,
çıxmadı səhərin dili qarnından.

SİLDİ YAŞ ÜZÜMÜ

Əski eşq vurdu başıma,
göstərdi nimdaş üzünü.
Çevrildi qələmdaşıma,
turşutdu qardaş-üzünü.

Pəmbə bulud əlçimləndi,
yaddaşımda pərçimləndi.
Sonda bir yerə cəmləndi,
düşüb yudu daş üzünü.

Dünya yaranmışı yordu,
yağışda islanmış qorxdı.
Sifətində suyu gördü
günəş sildi yaş üzünü.

KEÇMİŞ

Dünən – keçmiş zamandı,
srağagün də keçmişdi...
Unut, olmuşları, baş vermişləri,
daş keçmişləri.

Unut, palıd qabıq töküb,
şiv şivə daraşıb,
tumurcuq açıb,
lüt-üryan, tumançaq açıb.
Unut, təbiətdə gethagəlləri,
hara qədər çatır insan əlləri.

Sən unutmasan,
unudulmazsan.
Herbari tək quruldulmazsan.
Yaddaş müvəqqəti səpin yeridi,
torpağı münbit.
Nə əksən, biçərsən,
nə töksən, içərsən...

Unut, bütün xırdalıqları:
kim kimə çəpəki baxıb,
dişinin dibindən çıxanı deyib,
gödəkçəni qoyub, çuxanı geyib,
kim satqın çıxıb.
Xilas et özünü kiçikliklərdən,
bir azca ucada dayanmaq üçün.
Unut, biçlikləri və dinclikləri,
dərslilikləri, hər şeyi.
Arağa saldığın həтта meyli də,
bəlkə unutqanlıq səni keyidə...

TAPDIM

Sənin yadımdaydı yazdığım inşa
şagird dəftərimdə verdiyin “iki”.
Deyirdin “beş” düşür köçürməyinə,
ancaq bu cümlələr deyil səninki.

Özümü təmizə çıxarmaq üçün
dedim, istəyirsən təzədən yazım.
Kitabdan-filandan köçürməmişəm,
müqəddəs kitabı gətir, əl basım.

Hətta, şəkk gətirdin şeirimə də
utandım, yerinə qızardım ancaq.
Sən qol-qanadımı sındırmasaydın,
o şeiri bir də yazardım ancaq.

Qırdın ürəyimin şah damarını,
razı da salmadın məni izahdan.
Müəllim, mən sənə necə inanım,
misal da gətirdin Molla Pənahdan.

Xoş gəlmir qılığım, üzgörənliyim,
dönük sifətimi, üzümü tapdım.
İnşa, şeir-meir, “iki” cəhənnəm,
mən səni itirdim, özümü tapdım.

MƏZAR GÜLÜ

Utanıram ki, ölərəm.
Ona yanırım ki,
sabah görəcəyəm,
bapbalaca böçəyəm,
abrıma qısılib vızıldamıram.
Oturmuşam bir yarpağın saplağında,
bir çiçəyin üstündə.
Bir dibçəyin içində qarışqayam,
ölümümlə barışdayam.

Məzar güllərinə yazığım gəlir:
onları heç kim dərməyəcək,
ad gününə aparmayacaq.
Heç kəs oxşamayacaq,
baxmayacaq təravətinə,
öpüb qoymayacaq gözünün üstə.

Həmin otlar olar,
özüm olaram,
məzar çiçəkləri sığal istəmöz.
Bazar çiçəkləri deyil ki, onlar
pullu müştəridən qılıq istəsin.

Utanıram ki, ölərəm:
axı, insan ömrüm müvəqqəti,
həyat beş günlükdü,
azca tünlükdü.
Ot ömrüm nə qədərdir,
gül ömrüm neçə ildi?

UD İLƏ MƏNİ

Bircə tük yandırsan, yetərəm sənə -
vallah, qarışdırma, yad ilə məni.
Nə könlündən keçir, gətirim sənə -
ya arzula məni, ya dilə məni.

Sıyrılmış qılınc tək ya qında dayan,
gen düşmə bəxtimdən, yaxında dayan.
Uzaqda deyiləm, yaxınındayam,
təki bir baxışla yad elə, məni.

Xəyalım ən uzaq mənzil qət eylər,
məhəbbət adında qala fəth eylər.
İçimin alovu kifayət eylər,
çəkmə imtahana od ilə məni.

Ağlama, səngiyən tüstümə daha,
yeriyir – sən deyən üstümə daha...
Çevir astarımı üzümə daha,
nimdaş paltar kimi ütülə məni.

Qəmi göz yaşımlla hər gün yuyuram,
nə bundan bezirəm, nə də doyuram.
Gördün yatağımnda mürgü döyürəm,
oyat, xoş avazlı ud ilə məni.

MÜFTƏ DƏRD

Gözlərimin yağışından
qorxuram sular bulana.
Keçib ömrün yoxuşundan
necə çatım qəbuluna?

Ha yumub-açım gözümü
candərdi gəzım dözümü...
Həm səni, həm də özümü
öyrəşdirmişəm yalana.

Bu eşq baxtabaxtlıq deyil,
mədtahlıq, saxtalıq deyil.
Müftə dərdim satlıq deyil
pay tək vermişəm alana.

Təsəllidir “toxda” səsi,
varda səsim, yoxda səsim.
Bir zamanlar harda gəzib,
məni dirəyib dalana.

Oğrun-oğrun gəndən süzmə,
gözütöxu tamah üzmez.
Dərdim, məni tamam üzmə,
rəhm qıl, şair balana.

OV CUM DADI ƏLLƏRİN

Əllərimin gözü qaldı dalınca
yaman yerdə vurdu məni istisi.
Bu qeylü-qal ürəyimi alınca
yer eylədi məhəbbətin itkisi...

Göynərtisi ürəyimdən getmədi,
üzdü məni sehr dolu bir axşam
Mənim əlim diləyinə yetmədi,
ovsunladı mehr dolu bir axşam.

Utanırmı, çəkinirmi, bilmirəm,
əllərimin əllərinə sözü var.
Mən bu eşqi dindirməkçün ölmürəm? –
əllərimin danışmağa üzü var.

Doğru sözüm ünvanına çatmadı,
əllərimi ovsunladı əllərin.
Evdə gördüm, ürək edib yatmadım,
oğurladım, ovcumdadı əllərin.

ŞEİR

Mən şeir yazmıram, şeir dərirəm,
mübarək sözlərin ucalığından.
Misra köçürtdüyüm vərəqlər bir dəm
şikayət etməzlər qocalığından.

Mənim kitabımı oxumur heç kəs,
pir olmuş kitabım bağlanıb tamam.
Mənim ilham atım cilov gəmirməz,
onu haqq yolundan sapdırmaz tamah.

Ucadır şeirin meyvə ağacı,
sözün ətəyindən tutasan gərək.
Sifət göstərməyə çatsa əlacın
yaşıl yalmanına yatasan gərək.

Yarpaqlar ömrünü tək-tək bitirər,
meyvələr sulanıb qarıyanacan.
Qələm ağacları şeir gətirər,
üstündə mürəkkəb quruyanacan.

Ağaclar hamısı özündən deyər,
gərnəşə-gərnəşə qalxar yataqdan.
Yarpaqlar altında gizlənən şeir
oxunar həmişə barlı budaqdan.

DƏVƏT

Sən həmişə dəvətlisən,
mənim ömrümə-günümə.
Bəs nə üçün kəsilmisən
çənim, ömrümə-günümə?

Dağ boylanır, düzü görmür,
şaxta kəsir, buzu görmür,
yayılib, göz-gözü görmür
çənim, ömrümə-günümə.

Bəxt tapmadım üşüməyə,
sərildim nəm döşəməyə,
nərdivan yoxdur düşməyə
enim, ömrümə-günümə.

BU SEVGİ

Pəncərədən daş şəklində,
gözdən axan yaş şəklində..
Məni saxlayıb təklikdə
baxır bu sevgi, bu sevgi.

Xoş təbəssüm, baxışdımı,
ömrümə bir naxışdımı? –
Göydən düşən yağışdımı,
yağır bu sevgi, bu sevgi.

Tamaşamı qılır gəndən,
özünü qoruyur gündən?
Hardan biləydim ki, məndən
yığır bu sevgi, bu sevgi.

Sanki qorxu-hürkü vardı,
içimdə bir bürkü vardı...
Məni ölümdən qurtardı -
axır bu sevgi, bu sevgi.

GÖZƏL İNSAN HAQQINDA BALLADA

Mehriban səsinə çatmazdı bir səs,
ondan gözəl insan doğulmamışdı.
Elin kisəsindən getdi, heç bir kəs
özünü bu qədər doğrultmamışdı.

Əkində-biçində doymurdu cana,
zəmidə, tarlada sünbülləşirdi.
Dərdini-sərini açırdın ona,
birə-beş, birə-on yüngülləşirdin.

Hirsini-hikkəni çəkib içinə,
balığa gedirdi, ova gedirdi.
Bir qurtum zəhrimar arağ gücünə
evində həmişə dava gedirdi.

Uyurdu rahatca arvad felinə,
başını qaldırıb bir söz demirdi.
Aldanıb özgənin yağlı dilinə
bəzən həftələrlə yağ da yemirdi.

Yanğın tək söndürüb hey qeylü-qalı
şeytanı birinci düşmən sayırdı.
Allahsız adamlar xəlvətə salıb –
quru kölgəsini qılınclayırdı.

Özünü qoymurdu dağın başında,
qonşu toyuğuna daş atmamışdı.
Ömrün hər çağında, hər bir yaşında
fitnəyə, fəsada baş qatmamışdı.

Kimsə anlamadı, bəs nəydi suçu,
o çapdı ac kimi qılınca, getdi.
Batan umudları qaytarmaq üçün
yatan buludların dalınca getdi.

ŞAHLIQ QUŞU

Yerdə şələlə şəklində
bulud huşunu itirir.
Vallah, daşdan-daşa dəyir,
sular başını itirir.
Dolub anbar-dəryalara
şahlıq quşunu itirir.

YUXUDA SEVGİ

Sən məni yuxuda sevirsən, yəqin
qorxumdan gözümlü yumuram tez-tez.
Oyaq gecələrim duyğusuz, əzgin –
Allahımdan yuxu umuram tez-tez.

Ömrün hər günüylə döyüşürəm mən
sən inan ki, düşür, güc, birisinə...
Bir yuxulu günü dəyişmirəm mən
yuxusuz günlərin heç birisinə.

Dəyir mürgülərin oxu, gözümdən
yuxumu yozmağa doğru uçuram.
Bəzən qaçan kimi yuxu gözümdən
mən də arxasınca düşüb, qaçıram.

Eşqdır ürəyimin dini, imanı
bir şərait yarat, dönüm yuxuna.
Gözümü açıram, necə inanım –
məni sevməyinin doğruluğuna?

İXTİSAR

Dedin ki, bu ömrü yaşamadın sən
beş ili, on ili getdi havayı.
Nə hesablayırsan, ixtisar elə
çix, nisyə yazdığıın cəmdən savayı.

De ki, səninkiymiş o hüzünlü gün
həyətdə ağappaq qurulan çadır...
Sən azalt ömrümü saatbasaat
ötür – iməkləmək dövrünə çatdır.

Cavanlıq çağımın üstündən xətt çək,
gizlət həmişəlik ahıl yaşımı.
Söylə ki, o zaman utandığından
dünyadan götürüb qaçıb başını.

Çatdır adamlara sözün düzünü,
heç zaman bilmədi həsrət çəkməyi.
Yummuşdu gözünü, açıb ağzını
öyrətdi şeytana pəriş tikməyi.

Sonra da söylə ki, üzü gülmürdü,
işı oyun idi, həngamə idi.
Dostun sevincinə şərək olmurdu,
yaz ki, laqeyd idi, biganə idi.

Və sonda nöqtəni qoyma hələlik,
qoy çatsın bir kövrək çığır əcələ.
O qədər ixtisar elə, axırda
heç nə bu ömürdən gəlməsin ələ.

SÜPÜRGƏ

Bir an bəzən bir tarixə,
zamana, süpürgə çəkir.
Şərti şumda kəsir hamı,
yamana süpürgə çəkir.

Ürəkdə köz, baxışda od
suçum varsa, bağışla, od...
At – ağızında bir çəngə ot –
samana süpürgə çəkir.

Döydümü körüyü çəkiç? –
polad ömrüm kərpic-kərpic.
Boz dağlarda dəli gərmic
dumana süpürgə çəkir.

Bir vaxtlar yoxdan var idim,
yelkən idim, avar idim.
Sonda ölməyən ümidim,
gümana süpürgə çəkir.

Nədir ürəklərə daman? –
yalvar, dua etsin şaman.
Tanrının əlində fərman –
limana süpürgə çəkir.

İNSAF

Ürəyimə dolmuş insaf kimisən,
onunçün bu qədər mərhəmətliyəm.
Bəlkə də təmkinin, səbrim dibisən,
mən dözümlü şərbəti dadmış bəxtliyəm.

Nə olsun ömür-gün keçir yarıdan,
Tanrı vergisini əsirgəməyib.
Bəlkə bəxt sarıdan, iqbal sarıdan
məndən sevgisini əsirgəməyib?

Sirrimi-sovumu açıb deyimmi? –
hər dərdi çəkməyə hazırım, ancaq.
Tələdən daxili zənginliyimi
sənin ayağına yazıram, ancaq.

Yüz qurban kəsirəm hər nəcibliyə
yanında əməlli hörmətim olsun.
Mən indi bildim ki, qayıdıb niyə
məne söyləyirdin: “mürvətin olsun”.

Səxavət taxtında rahat oturub,
təbəssüm paylayan kövrək çiçəksən.
Hər yoldan ötənə insaf ötürüb,
bütün insafını xərcləyəcəksən.

NƏĞMƏ

Çay bambaşqa dona girib,
öz açarını itirib.
Buludlar meyvə gətirib-
nəğmədir, nəğmədir, nəğmə.

Yel üfürür köhnə qarı,
göl buraxıb sudan qarın...
Arının vızıltıları
nəğmədir, nəğmədir, nəğmə.

Susun qaya mis rənglidir,
bu yal-yamac sis rənglidir.
Şimşək saat tək zənglidir –
nəğmədir, nəğmədir, nəğmə.

BAXMIR Kİ, BAXMIR

Nə pıslıyım keçib, soyuq yellərin
yağışı üstümə yağmır ki, yağmır .
İrəli şığıyır ömrün illəri
bir çönüb arxaya baxmır ki, baxmır.

Soruşmur, a qardaş, arxada nə var,
o bardaş qurduğun yarğanda nə var?
Çayında, çeşməndə arxında nə var?!
suları arxamca axmır ki, axmır.

Susur Həzrət Məryəm, çaş qalır Adəm,
içimi tərpedən Tanrıdan bəndəm.
Uçan xəyallarım toqquşur hər dəm
ildırım gözümdə çaxmır ki, çaxmır.

Bu üzüyümşaq pir qədimdən qədim,
burda uyuyan kim, orda yatan kim?
Qayada palıdla şəkil çəkdim,
rəngini üzümə yaxmır ki, yaxmır.

Ərimir dağların köksünün buzu,
külək-qarşısında qurbanlıq quzu.
Vallah, yaxşı görür üfünün gözü
sarı çeşməyini taxmır ki, taxmır.

YARAŞMAZ SƏNƏ

Bu nədir, hardasa itib-batmısan,
bu nədir başıma gətirdiklərin?..
Hacət eləmirəm, bərabərləşib –
qazandıqlarınla itirdiklərin.

Harda ləngimisən, saat necədir? –
sənin təbiətlə davan qurtarmır.
Qurtarır çalınan bütün havalər,
ancaq oynadığın havan qurtarmır.

Çiçəklər çıxmağa yubandı sənsiz,
yağışlar gecikdi bir özgə halda.
Töhmət götürməzdin axı heç kəsdən
necə tablaşarsan minnətim altda?

Elə bil yer qaçdı ayağım altdan
arzum ünvanını tapmasın deyə...
Araz tələsmədi, qovuşsun Kürə,
günəş tələsmədi qayıtsın göyə.

Bu nədir, hardasa yatıb qalmısan,
bu üzüyumşaqlıq yaraşmaz sənə.
Ötüb-keçənləri atıb qalmısan,
axı, bu uşaqlıq yaraşmaz sənə.

LƏPƏLƏR QISQANIR

Payız fəsli, köhnə liman,
bu da gəmi tərsanəsi.
Bu da daşa dəymiş güman,
eşqimin tərs nişanəsi.

Hərdən başımın altında,
dalğalar daş qoyub yatır.
Ləpələr düşür atından,
ləpirləri yuyub yatır.

Ləpələr ləpirlərindən
şübhələnir, qısqanır ta.
Qorxuram daha şərindən,
özünü dənizə ata...

Özünü oda atardı,
qırpmazdı kirpiklərini.
Sevgimi yada satardı,
məndən çəkərdi şərini.

QALIM, QALMAYIM?

Çox fəsilləri ötmüşəm,
bir yaz var, qalım, qalmayım?
Pərdəni, simi öpmüşəm,
bir saz var, çalım, çalmayım?

Dindirmədim atasını,
sovuşdurdum xətasını.
Yanımdaykən, qadasını
bir qız var, alım, almayım?

Fərqi nədi, xoruz banı,
gecə yarı, qürub anı...
Hər vaxt, hər zaman qurbanın
bir göz var, olum, olmayım?

Bir qız var, çıxmır yaxına,
sancı düşüb dalağına...
Pıcıldayıb qulağına
bir söz var, salım, salmayım?

Qarşında tir-tir əsirəm,
uçmağa məqam gəzirəm.
Yolunda əsir-yesirəm,
bir “naz” var, ölüm, ölməyim?

BƏXTƏVƏR

Uzatdığım güllərin
əllərimdəcə soldu.
Sənli keçən günlərin
vaxtsız gözləri doldu.

Dərdim boynuyoğundu,
ta uzaqdan oxundu...
Mənliyinə toxundun
güllər telini yoldu.

Üst-üstəcə qalandı,
bir-birinə calandı.
Nəfəsi də yalandı –
dərdin gözü dörd oldu.

Halına yanmadığım,
yuxuda anmadığım.
Bəs xoşbəxt sanmadığım,
hansı bəxtəvər güldü?

DOĞMA HƏSRƏT

Həsərətın doğmadı mənə,
onunçün asan çəkirim.
Bir acı loxmadı mənə,
gecə-gündüz can çəkirim.

Ölüb-dirilirəm hər gün,
o yerə qoymur özünü.
Bağlayır sinəmdə düyün,
bir yol turşutmur üzünü.

Dilbilməz cocuq kimidi,
özünə bir yer edəcək.
Körpə tumurcuq kimidi,
yetişəcək, bar verəcək.

Gah köhlən ata mindirir,
gah atdan düşürdür məni.
Şöhrəti ada mindirir,
şaxtası üşüdür məni.

Neyləyim ki, mənimkidi,
necə atım, yadın deyil.
Niyə susum, həminikidi,
O, həmin ki qadın deyil.

SEVGİ

Uğursuz sevgi
məhəbbətin bərbad anıdı.
Uğurlu sevgi
abad anı.

Aylı gecələr yalnız
zülmət talelərin paltarıdı:
bəyaz, gümüşü...
Ən böhranlı qaranlıqda da
aşıqlərin könlünə gün düşür.
Gurşad yağışların küçə söyüşlərindən
həya təri gəlir çiçəklərin sifətinə.
Göyün ultimatumunu
torpağın sevgisi öldürür.

Dünyada ən naşükür bəndənin könlündən
sevgiylə dəfn olunacağı keçir.
Nədir sevgi?
İçimizdə biganə qoyduğumuz ehtiras,
yaz, toy, hüzn, yas...
Nar ağacı torpağın qanını içir,
rəngi-ruhuna qırmızı sevgi hopur.

Bütün sevgilərin batdığı yer
məqsədə çatdığı yerdidi...
İnsan bataqlığının artdığı yerdidi.

YAN ALIR QAYIĞIN

Göy qədər uzaqsan,
yer qədər yaxın.
Mənə düşdü həsrət,
düşmədi ayağın...

Deyirdin çiçəyəm,
ləçəkdən incəyəm.
Sevgidə bircəyəm,
kim idi dayağın?

Bəs hardasan özün,
dönüb tamam üzün?
Yuxu bişirir gözüm,
yatmayıb oyağın...

Gün gözü yaşardır,
dayanmır, yaş artır.
Təbiət baş qatır,
keşikdə sayığın.

Adın düşür dilə,
bildiyini elə...
Həsrətlə sahilə,
yan alır qayığın.

TÖVBƏ GÜNÜ

İnanıram ki, hər kəsin
bir tövbə günü var.
Qarşıda boran, qar,
qübar, intizar.

Qiyamət olar.
Qiyamət günü yalan olar,
həmin günün yanında.
Növbə ilə tövbəyə başlar,
kimin etirafı varsa, canında.

İlk xəyanətin kökü
qidasını hardan tapır? –
Hər kəsin tövbə günündə
günah düyünü açılar.
Heyrətdən adamın
ağzı açıla qalar.

Hər kəs tövbə gününün
muştuluğunu gözləyər.
Etirafının üzərində
üzərrik yandırsan da, göz dəyər.

Hər kəsin tövbə günü var:
yaşın başlanğıcında, ortasında...
Və ya lap axırında -
günün günortasında.

PAYIZIN SON AYI

Təbiətin nimdaş paltarı
düşür əynindən.
Şahlıq quşu düşür çiyindən –
Payızın son ayıdır.

Soyuq yellər ağacların
yerə düşmüş dəsmallarını
göyə uçurur...
Silkələnən və kilənlənən budaqların
bir-birinə dəyən dişləri şaqıldadır.
payızın son ayıdır.

Barışır payız köhnəliklə -
adət etdiyi şəkildə,
Bakıda, Lerikdə, Şəkiddə....
Ağzı açılır daşqınların
deyingən dul arvadlar tək.
Vay halına, pətəyindən
perik düşmüş arıların – qaçqınların...

Payızın son ayıdır:
ayağı tutulub yolların
nəmişlik sümüyünə işləyib.
Şimşək çaşıb,
qayanın dodağını dişləyib.

İTİRDİN

Nə vardısı, itirdin;
açılacaq sabahları,
püskürəcək anları.
Keçiləcək çayları,
içiləcək pürrengi çayları,
fincan-fincan qəhvələri...

Liman-liman gözlərin
həsrətin qanını içirdi.
Axırda o sevgini
dilənçinin ovcundan
saldığı pul kimi
itirdin...

İtirdin şeirimi,
köçürtmədin üzünü.
İtirdin neçə sabah –
köçürtmədin üzünü.
Köhnə əzbərçilər tək
vaxtı əzbərləmişəm.
Kimə nəsib olubsa,
bədahətən demişəm...

Başağlığı verirəm,
indi özüm özümə,
həyat deyil gözümə.
İki yol ayrıcında
bir həsrət, bir eşq, bir sən...
Sən məni itirməklə
özünü itirmisən...

GÜZGÜLƏRİN İŞIĞI

Güzlərin işığı
qamaşdırır dərd-səri.
Güzlərin gözləri
gözlərinə dərd sərrib...

Güzlərin işığı
qamaşdırır gözləri.
Gözlərin unutturur
şirin-şirin sözləri.

Güzlərin işığı
sərxoş edir adamı.
Neynirəm o işığı –
yandırmasa, atamı.

ROMANTİKA

Rahat nəfəs almaq üçün
bəzən xahiş eləməli olursan.
Minnətçi düşürsən,
dalınca təvəqqe, rica.

Nəfəsim bir az
yastı balabanda yatır,
bir az tütəkdə.
Bir azca pətəkdə -
arı vızıltısında,
fit sızıltısında...

Oğurlanıram nəfəsimdən,
özümdən, gözümdən.
Nəhayətsiz bir yalqızlıq
tutur ətəyimi, tapıram itiyimi...

Boşalır biləyim,
diləyimi oxuyuram kar qayaya,
təngiyir nəfəsim.
Qarışqalar yıxdıqları böcəyi
pivə içirmiş kimi sümürür.

Qaynayır gecənin
nigaran qapqara gözləri.
Nəfəsi kəsilir,
həmişəki gündüz açılır.

NƏZARƏTÇİ

Yaman incimişəm özüm özümdən,
məni bərişdırma, küsmüşəm indi.
Özümdən getmişəm özgə sözüylə,
ən zərif bağları kəsmişəm indi.

Bir “mən” var, adıma qoşur ayama,
xırda səhvlərimi vurur üzümə.
Düşmən gərək deyil, düşmən axtarma,
elə öz düşmənim özüm özüməm.

Nöqsanlar tökülür min tərəfimdən
bəzən düzəltməyə qıymıram ancaq.
Su hərdən bulanır mən tərəfimdən
özümü o yerə qoymuram ancaq.

Tuturam sevgimə tərəf üzümü,
bütün xam xəyallar düşür gözümdən.
Bağrıma basıram bəzən özümü,
bəzən zəhləm gedir elə özümdən.

Yaşam təcrübəmi alqışlamıram,
həyatda bişməmiş bir alaçiyəm.
Mən özüm özümü bağışlamıram,
mən özüm özümə nəzarətçiyəm.

GÖZ YAŞIYLA PALTAR YUMA

Gözlərini açma-yumma,
göz yaşıyla paltar yuma.
Vermə daha qoltuğuma,
sonra özümdən çıxaram.

Gözümü gözdən qaçırma,
hədər ağzımı açdırma.
Sən göz yaşımı daşdırma,
bərələr, bəndlər yıxaram.

İllərdir ayaq döyürəm,
qapını oyaq döyürəm.
Yüz tapdaq yola dəyərəm,
hələlİK tənha cığıram.

GÜLLƏLƏMƏ KƏSMİSƏN

Bütün bağları qırdın,
tini burulub ötdün.
İmanını yandırdın,
dini – burulub ötdün.

Hardasansa, ordayam,
inam qalmayıb sənə.
Çəkdiyinə ortağam,
ağrısını desənə...

Ümid tükənən yerdə
kölgəmi saya almır.
Tutur gözümü pərdə,
elədiyindən qalmır.

Məni qoyub çörəkdən
hər axşam izləyirsən...
Bu soyumuş ürəkdəm –
axı, nə istəyirsən?

Hazıram müsibətə,
yəqin yenə küsmüsən.
Soyuq münasibətə -
güllələmə kəsmisən.

SAZIŞ

Bitmir aramızda bu müharibə,
səngimir ortada söz atışması.
Heç nədən çevirib səni qalibə,
məni məğlub salıb göz atışması.

Sənə əl uzatsam, yandırar odun,
çağırma yaxına, ən azı, kiri.
Məni həlak edər vücudun sənin
qəsdən minalanmış ərazi kimi.

Sənsiz bəxtəvərəm, xoşbəxtəm bəyəm,
hissimi, duyğumu vermişəm bada.
İndi münaqişə bölgəsindəyəm,
burda hər addımım ölüm, qan-qada.

Meydanda onsuz da qalibə taysan,
ancaq məğlub görkəm üz qarasıdır.
Göynəmiş yaralar bağlayır qaysaq,
sağalmayan təkçə söz yarasıdır.

Axı bu qovğadan nə qazandıq biz,
zaman tərəfləri vurub dişinə.
Gərək razılığa gələk ikimiz,
imza atmaq üçün sülh sazişinə.

ALIN QIRIŞI

Sevgi – alın qırışıdır,
küfr eləmə, şərə salma.
Gözlərin yalvarışıdır,
yerə vurma, yerə salma.

Qələm qadir deyil, yaza,
qan çıxara, qaza-qaza.
Düşərsən dilə-ağıza –
“şit zarafatından qalma”.

Ocaq azıb, pir dəyişib,
pünhan-pünhan sirr dəyişib.
Neçə yol fikir dəyişib,
gündə hərdəmxəyal olma.

Əridəcəksən yağını,
yığışdır əl-ayağını.
Sallayıb qaş-qabağını,
sınmış ürəyimi alma.

YUXUDA SÖYLƏDİLƏR

Yuxuda söylədilər,
yenə qayıdacaqsan.
Qorxudan söylədilər -
haqqı ayıracaqsan.

Qur ədalət divanı,
qurtar ilan ağzından.
Çıxar dilini, canım
səhvlərin boğazından.

Gördüm köhnə dəyirman
əvvəlki çax-çuxdadı.
Yolları kəsib duman,
yal-yamac yuxudadı.

Ümidə söykəndilər
gözlərimdən itdilər.
Yuxuda söylədilər,
yuxulu da getdilər.

DƏYİŞMƏ

Yazacaqlarımı
heç kəs yazmayacaq
əvəzimdə.
Heç kəs ölməyəcək
yerimdə.
Məni açmır
duyğularımın bu tərz etirafı,
tərs etirazı...

Ağaclar partizan kimi
yapışdıqları torpaqdan əl çəkmir.
Heç kəs azadlığın tamını
axıracan dadmır –
yoxsa ağzının ləzzəti qaçardı.
Hər kəs bir açardı
nəslinin şəcərə qapısında.
Ağzını aradım ağacların...

Heç kəs əyilib-qalxan budaqların
belinin ağrısını hiss eləməyəcək –
ata gövdədən başqa.
Heç kəs ağacların havada
cızdıqlarını və yazdıqlarını
oxuya bilməyəcək.

Ağaclar yerində sayacaq,
heç nə baş verməyəcək,
heç nə dəyişməyəcək...
Yalnız payızda
qulaqlarının sırğalarını dəyişəcək.

QORXUTDU

Dedim gəlməyəcəksən,
vədən məni qorxutdu.
Həmişəki danlağın,
hədən məni qorxutdu.

Aldığım güllü yaylıq,
məvacibimdən paylıq.
Heç bilmədim bu aylıq,
nədən, məni qorxutdu?

Həsərət qovurdu, sıxdı,
axır evini yıxdı...
Elə bil yerdən çıxdı,
dədən, məni qorxutdu.

GÜCÜM ÖZÜMƏ ÇATIR

Nə oldu qazancım bu məhəbbətdən –
nə üçün özümü ağır apardım?..
Özümü hamıdan ucuz tutdum mən,
mağmın, üzüyola, fağır apardım.

Güdmədim ömrümdə bir şəxsi niyyət,
təvazökarlığım qənaət imiş.
Demə, sakitliyin bir səmti hörmət,
o biri səmti də qəbahət imiş.

Eyni cür yaşayış tərzindən doydum,
itən duyğuları necə səsləyim?
Utandım, dilimi farağat qoydum,
sıxdı başqasını dilbilməzliyim.

Köhnə görkəmdədi həmin küçələr,
biganə kəslərin işi fırlamış.
Etibarsız imiş bütün gecələr,
görühdüyüm şəxslər ipiqırılmış.

Əlbəttə, bu hissi yazı bilirdim,
qismətim keçmiş gözünə qatır.
Susmağı əvvəldən qızıl bilirdim,
yenə sonda gücüm özümə çatır.

SƏNİ OYATMAQ İSTƏMƏDİM

Sakitcə yatırdın –
Səni oyatmaq istəmədim,
qıymadım sənə.

Sən xəyallarınla, düşüncələrinlə
birgə uyumuşdun.
Sezilirdi baxışından,
sifətinin ifadəsindən,
qətiyyətindən, iradəsindən...

Bu da bir yazı idi,
özündən razı idin...
Yuxuda.
Həyatda belə deyildin,
nə olmuşdu sənə -
soyuqlamışdın?

Yuxuda da xəyaldasan,
bəlkə düşünürsən –
yüz fikrin bir borcu
ödəyə bilməyəcəyi barədə...
Bəlkə yaşamağın haqda,
bəlkə ölməyəcəyin barədə?

Di, tərپən, dur,
bardaş qur, otur –
bu, haçanın yatmağıdır?
Yuxuda uşaqsan.
Axı keçmişdə belə deyildin –
böyük-böyük danışmağın vardı,
kiçik-küçik susmağın....

XƏYALLAR

Sönük xəyallarım özündə deyil,
göydə bulud kimi əlçim-əlçimdi.
Etdiyim yaxşılıq gözündə deyil,
eşqimin yolunu kəsən pərçimdi.

Çəkilib açılmır mənim başımdan,
hər gün danlayıram özüm-özümü.
Təbəssümlə keçir mənim qarşımdan,
ondan əskildirəm təbəssümümü.

İçiboş xəyallar sıxır qəlbimi,
ondan alacağım, verəcəyim yox.
İstədiyim kimi, sevdiyim kimi,
durub başqa işi görəcəyim yox.

Ötür aram-aram gün dalınca gün –
fikrin qanadında meyxoşam, məstəm.
Daim xəyallarla yaşadığımçün
indi bu yaşda da xəyalpərəstəm.

YANDIRDIĐIM IRAĐIN

Tir-tap uzanıb yatır –
gözlərim yorğun-arğın.
Nağılı sona çatır,
suyu bulanıq arxın.

Addım-addım izləndim,
dumanlandım, sisləndim.
Kölgəsində gizləndim,
sözlərin ən arığın...

Yol-rız yaz-qış açılmır
qarış-qarış açılmır...
Qırıqları açılmır,
islatdığım çarığın.

Ayrılğın işidir,
pıçılıtımı eşidir.
İşığı qəlb üşüdür,
yandırdığım çırağın.

SABAH HƏMİN SÖZ

Hava mənimlə
söz güləşdirir.
Ağzımı açmağa qoymur –
dilimdən qopanı
götürüb aparır.

Sabah həmin söz
yağışa, qara çevrilir.
Allah eləməsin
başına yağır -
məni qapazaltı eyləyir.

Sabah həmin söz
qayıdıb içimi göynədir.
Onda görürəm –
ruhum göydədir.
Salavat çevirirəm sözə,
gəlməsin gözə.

Sabah həmin söz
içindəki əzəmətdi.
Və yaxud başıma qaxıncdı:
töhmətdi, məzəmmətdi,
qazamatdı...

Sabah həmin söz
üzümə durur.
Ömür-gün gözümə durur.
Ehtiyatlı tərpnirəm,
ağzımdan söz qaçırmayım.

ƏZABIN SƏMTİ

Əzab yorğanını sərrib qarşıda,
firavan günümün dalından dəyib.
Məni çəkmək üçün öz tərəfinə
bəlkə də xətrimə yalandan dəyib.

Büt kimi ibadət eyləməyimə,
uzaqdan-uzağa şəkk gətirən var.
Artır tufanların qarabasması
qapımın ağzında əsmir gilavar.

Hardadır həyatın mülayimliyi,
havanın mənimlə arası sərin.
Rahat yorğanımı götürün yerdən,
həmişə əzabın səmtinə sərin.

İSTİRAHƏT GÜNÜ

Haçan yağış yağmadı,
qar çiçək-çiçək açmadı...
qarğa adamdan qaçmadı,
istirahət gününü göyün.

Köhnə xəzəllər
deportasiya olunacaq.
Sürgünə göndəriləcək –
istirahət gününü göyün.

Özünü göstərər hava,
Günəş üzünü göstərməz.
O gün üfüqə göz dəyməz –
istirahət gününü göyün.

Bulud çıxar topa-topa
zirvələri tutmaz topa...
Dolu başlayar hap-gopa –
“İstirahət gününü göyün”.

Budağında yaşıl sarğı,
söyüdlər hoppanar arxı...
Fırlanar zamanın çarxı –
istirahət gününü göyün.

ARAYIŞ

Sənsizliyin səssizliyində
qəmə batıram.
Eşq çimərliyindəyəm,
quma batıram.

Nəhrin suları şipşirin,
azcana özüm acıyam.
Gərək xətrinə dəyməsin,
sirrimi özüm açıram.

Pıçıldayıram hamıya,
əyandır şikar niyyətim.
Səndən sənə ərz edirəm,
təmin olmur şikayətim.

Yuxudasan, rüyadasan,
bir ovuc su vur üzünə.
Bəlkə payı-piyadasan,
səni qaytardı özünə.

Buludda gizlənmiş aydın,
üzə çıx, işıqlansın yer.
Gəlmirsən, gözlərim aydın,
dur bu haqda arayış ver!

BOŞ DAXIL

Ha dincə qoyulmuş ürək çağlasın,
Hər gün aşıb-daşsın ha dərdi-səri.
Ha kölgən səhrada ürək dağlasın,
Dalınca yüyürsün Məcnun sərsəri.

Bütün sevgilərin əvvəli ləzzət,
Bütün itkilərin sonu ölümdür.
Köhnə biçimdəki tabut təptəzə,
Əski itkilərin yönü ölümdür.

Qisməti taleyin adına yazan,
Büş günlük səadət xülya kimidi.
Gənclik yaşlarında çəkdiyən əzab,
Ahıl yaşlarında rəya kimidi.

Ha aqlın, xəyalın inadında get,
Ha aldat özünü, ha uydur nağıl.
Puçdur “həyat” adlı pərdəli balet,
Axırda görürsən bomboşdur daxil.

TƏYİNAT

Hiss edirsənmi
sükutun cəhənnəm istisini?-
Adamın yeddi qatından keçir,
canından keçir.
Böyründən-başından,
yanından keçir.
Hiss edirsənmi,
adam gecikir?

Dostum, təyinat aldığı
qocalığa və tənhalığa...
Dünyadan təcrid olunmağa,
təklilyə gecikirsən,
heçliyə gecikirsən.
Xəcalət təri gəlir üzünə,
yeddi qatından keçir.

Sükutun havası basır başından,
Həm Əli aşından,
həm Vəli aşından olursan.
Əlin çatmır,
ünün yetmir.
Vaxtın çatmır,
günün yetmir.

İstinin adamı üşütdüyünü,
göyün yeddinci qatından
sərnəşin düşürtdüyünü
görürsənmi, dostum?
Adamın ömrü tükənir,
təsbeh çevirməyə,
vaxt öldürməyə
vaxtın çatmır.

KEÇMİŞ

Dünən – keçmiş zamandı,
srağagün də keçmişdi...
Unut, olmuşları, baş vermişləri,
daş keçmişləri.

Unut, palıd qabıq töküb,
şiv şivə daraşıb,
tumurcuq açıb,
lüt-ürvan, tumançaq açıb.
Unut, təbiətdə gethagəlləri,
hara qədər çatır insan əlləri.

Sən unutmasan,
unudulmazsan.
Herbari tək quruldulmazsan.
Yaddaş müvəqqəti səpin yeridi,
torpağı münbit.
Nə əksən, biçərsən,
nə töksən, içərsən...

Unut, bütün xırdalıkları:
Kim kimə çəpəki baxıb,
dişinin dibindən çıxanı deyib,
gödəkçəni qoyub, çuxanı geyib,
kim satqın çıxıb.
Xilas et özünü kiçikliklərdən,
bir azca ucada dayanmaq üçün.
Unut, biçlikləri və dinclikləri,
dərslilikləri, hər şeyi.
Arağa saldığın həтта meyli də,
bəlkə unutqanlıq səni keyidə...

QADIN NƏFƏSİ

*Ömür-gün yoldaşım
Gülbahar İsmayıl qızına*

Qadın nəfəsi isitməyən ev
ev deyil.

Qadın nəfəsi
divarlara hopmasa,
döşəməyə, tavana oturmasa,
nəvazişi içini qızdırmasa-
axşamacan tir-tir titrəyərsən.

Nə olsun ki, evin işığı gür yanır;
qazın var, suyun var,
şəraitin yaxşıdı.

Qadınsız ev –
susuz dəiyrmandı,
qadın – evin naxışdı.

Başdan-başa təbəssümdü,
vaxtın evini yıxana qandırır,
haçan dərdsdi, haçan tənəffüsdü.
Paltarına gül suyu hopub,
qadınsız evin çırağı nur verməz,
orağı ələf biçməz,
darağı saça oturmaz,
yarağı işləməz...

Qadınsız evin mənzərəsi –
həyatın məngənəsi,
taleyin işgəncəsi.
Qadın səsi –
əbədiyyət nəfəsi.

SƏFƏR

Şairlər səfərdədi:
duyğu şəhərində,
vurğu şəhərində,
misra xiyabanında,
qafiyə küçəsində.

Hər səfər bir Səfər ayıdı,
mübarək zəfər ayıdı.
Söz ki, qidalanıb rişə atır,
cücərib bar verir –
tamamlanır səfəri şairin...

Və yenə səfər başlanır,
söz məmləkətinə.
Səfər zamanı ki,
yolları qar-yağış döyür,
görürsən, sular da səfərdədi,
buludlar da səfərdədi –
bulaqlar yol yoldaşındı,
bulaqlar da səfərdədi...

Səfər bitib-tükənmir –
nə ömür zəmisində,
nə tale gəmisində.
Nə misra döngəsində
söz uğrunda vuruşan
şir ürəkli şairin
igidlik kölgəsində...

HƏRDƏN ELƏ BİLİRƏM

Hərdən elə bilirəm;
ləp uşaq yaşındayam –
qoyunları pəyədən
çıxarıram öürüşə.
Təlatümlü zirvədə
başlayıram yürüşə...

Burda qaya, orda dağ
çayla, yamacla ortağ...
Çəmən yamyaşıl varağ
Qaçıram ilk görüşə.

Gözüm tonqalda, odda
qorxutmur məni od da.
Vay odu məxmər otda
ayaqlarım sürüşə.

Atıb qara-qorxumu,
qaçırıram yuxumu.
Sözün halal toxumu
içimdə atır rişə.

QOYMARAM BU YAŞDA TƏK DARIXASAN

Ömrümdən, günümdən nigaran qalma,
qoymaram bu yaşda tək darıxasan.
İndidən qadamı, bələmi alma,
çox cavan ölmərəm, bərk darıxasan.

Bir bahar ömründə, bir qış ömründə,
Allahın əmriylə yaşamaşgım var.
Bir ağac ömründə, bir quş ömründə,
bir çiçək ömründə yaşamağın var.

Çox xətir-hörməti ayaqlamışam,
rəhm elə, yolumdan azdırma, məni.
Bir payız yağışda soyuqlamışam,
çıxıb axırıma qızdırma mənim.

Gecə qurşağını zaman bağlayıb,
qapanıb axşamın suallı ağzı.
Məni hər xətadan Allah saxlayıb,
bir də hər cümənin dualı ağzı.

Bu ömrün ipini azca buraxsam,
ata malı kimi yarı bölərəm.
Çox cavan ölmərəm, bərk darıxasan,
oğlumdan-qızımdan ayıb bilərəm.

Hərdən tənha qalmaq qismət payıdı,
əlini ovcumdan çək, darıxasan...
Alın yazısıdı, ismət payıdı,
gətirmə sözümə şəkk, darıxasan,
çox cavan ölmərəm, bərk darıxasan!

ANAM DÜNYAYA GƏLİB

Körpə nəvəm anamın adını daşıyır

Yırğalanan sevinc durub keşikdə,
gözdən pərdə asan dərdim soyuyur.
Xoşbəxt yaşadığım evdə-eşikdə,
anamın adında körpə böyüyür.

İki can yerləşib bircə bədəndə,
məni ovsunlayıb saçları şəvəm...
İndi başa düşdüm həqiqətən də
«dövlətdə dəvədi, övladda nəvə».

Ürəyim təskinlik tapır anbaan,
ona yavaş-yavaş isinməyimdə.
Daha yaddan çıxır çağırən zaman,
adını çəkəndə diksinməyim də.

Naz-qəmzə satmağı qalsın bir yana,
məni otuzdurur oyun vurmağa.
Beşikdən qışqırır kövrək bir ana,
bir ana başlayır ovundurmağa.

Deyirəm, bərk yatma, çıx iməklə bir
çəkim ciyərimə doğma iyini.
Anamın ruhunu dirçəltməklə bir -
devirdin canımın yetimliyini...

Elə bil çəkilir azar-bezar da;
daha qurtarıram şübhədən, şəkədən.
Bir ana yurd salıb beşik-məzarda,
bir ana boy atır taxta beşikdə.

ŞANAPIİK

Başında şanası,
sonuncu nişanası,
saçını darayar.

İpək telləri,
əyin-başının
ala-bəzək gülləri
çalar qırmızıya,
çalar qaraya.

Daim qoşa dolanar,
qoşa gəzər...
sürmə çəkər qaşa, gəzər.
Ürkək-ürkək, çaşa-çaşa gəzər:
«telimi dara, yar»,
«telimi dara, yar».

«Pippi», «pippi», odası –
göz yaşından axar oda su.
İtiyin gəlməz, qadası
Tanrını çağır araya,
Allahı çağır haraya!

GÜLLƏRİN SÖZÜ

Sular əllərindən öpür,
əllərin özünə gəlir.
Bilmədən üzünü örtür
təllərin üzümə gəlir.

Günahını nəylə yuyub,
kimlərin felinə uyub? –
Mən boyda adamı qoyub,
yellərin sözünə gəlir.

Gecə-gündüz qan udduran,
qaynar canıma od vuran,
Ardımca böhtan uyduran
dillərin sözünə gəlir.

Yanmış əndamı göz dərən,
pünhan əl altdan söz dərən.
Gündə bir sifət göstərən
güllərin sözünə gəlir.

QAPI GÖSTƏRMƏRƏM

Hər gecə yuxumun qapısı açıq –
bir dəfə yuxuma niyə gəlmirsən?
Evimi yıxacaq bu hirs, bu acıq,
nələr çəkdiyimi yəqin bilmirsən.

Hirsini-hikkəni başa düşürəm,
qeybəti keçmişin günahı sayaq.
Bu eşqin odunda onsuz bişirəm,
dərdi qanla deyil, su ilə yuyaq.

Kimdir baiskarı, nədir hədəfi?
zaman damğasını basıb əbədi.
Bir vaxt ayağıma yazdığın səhvi
tale ürəyimə yazıb əbədi.

Deyə bilmədiyim qıvcırtmış söz,
çıxır rəqib kimi qarşıma hər gün.
Utanıb ağzımdan qaçırtmış söz
indi qaxınc olub başıma hər gün.

Bir də o çağları yadıma salma,
bir də yer ayırma hər cür qınağa.
Gəlsən, itirmərəm haqqı-salamı,
qapı göstərmərəm qərrib qonağa.

YADIMA DÜŞÜR

Qəmin dalından dəyirəm
pəhrizlər yadıma düşür.
Nəmin dalından dəyirəm,
kəhrizlər yadıma düşür.

Kirpiyini sulandıran
dörd yana göz dolandıran,
göz yaşını bulandıran
nərgizlər yadıma düşür.

NƏ DEYİR MƏNDƏN

Bir əsim soyuq küləyəm,
qovaqlar nə deyir məndən?
İndi o kefdə deyiləm,
qabaqlar nə deyib məndən?

Vallah, yatar ilan vuran,
pıçılıtsı inam qıran...
Hər xəbərə inanmıram,
yarpaqlar nə deyir məndən?

Gah üşüyən, gah laxlayan,
gah qar sırğası bağlayan.
Buz sırsırası bağlayan
budaqlar nə deyir məndən?

Qəmini çalıb-çapmayan,
danışmağa söz tapmayan.
Ünvanını düz tapmayan
dodaqlar nə deyir məndən?

O Kİ VAR, QEYBƏT QIR

O ki var, qeybət qır, danış dalımca,
başını ağrıtsın deyingənliyin.
Yeli vurur, yengələr oynayır ancaq
nəyimə gərəkdi bu yengəliyin.

Bu cır kolu-kosu calaq et, bağ sal,
üstünə payızın yağmuru yağsa –
arxayın-arxayın bu yana baxsan,
sən üzümə vurma bu yüngüllüyü.

Boşalt ürəyini, toxdat özünü,
dilində qeybətini dadı qalmasın.
Ağaclar oxşasın sənə gözünü,
eşqinin üstünə kölgə salmasın.

Çıxaram özümdən soyumuş kimi,
ağrıdan bezikib yerə çökərəm.
Bağda yuva qurmuş qaranquş kimi,
özümə çör-çöpdən evcik tikərəm.

ÇƏKDİYİMİN ŞƏKLİNİ ÇƏKİB

Sən saya bilməzsən fələk saydığın,
ayrıla bilməzsən köçhaköçündən.
Necə çıxararsan məni saldığın
əzabın içindən, dərdin içindən.

Çəkir küçələr də göz dağı mənə,
səni xatırlayar hər tin, hər səki.
Həsəd ararmışam mən dərd çəkənə
çünki çəkdiyimin şəklini çəkib.

Döndü nəhs buluda, əriməz qara,
ancaq bəlli oldu sirri yada da.
Dünyada bu dərdin bir üzü qara,
bir üzü qaradı o dünyada da.

Bir vaxt qaçaq düşən yuxum çin olub,
bir arşın bez tapın, bükün, dərdimə.
Mən yas saxlayanda, havalar dolub,
təbiət züyyutub nakam dərdimə.

SARI VƏRƏQƏ

Hərdən oynayıram nəvələrimlə,
Hərdən baş qatıram uşaqlarımla.
Yaxında qoyuram yaxınlarımı,
Hal-əhval tuturam uzaqlarımla.

Birinə hirsimdən göz ağardıram,
Birini qorxumdan hərifləyirəm.
Danışan kuklaya söz çatdırıram,
Kiriyan kirpini tərifləyirəm.

Qoltuğumda xoruz – bir həvəskaram...
Oyun çıxarıram özüm-özümlə.
Bir şəkigetməzə ağıl verirəm,
Əlüstü qayıdır mənim üzümə.

Uduzmaq kefimə soğan doğrayıb,
Ortaya həmişə qırğın düşəndən...
Qalib ayrılıram, «beşdaş» oynayıb,
Futbolda tər töküüb yorğun düşürəm.

Susur oyunlarda hakimin fiti,
Saqalı ağarmış su bulandırır.
İnsafən qırmızı göstərmir mənə,
Sarı vərəqəylə cəzalandırır.

XOŞ GÖRDÜK, SƏHƏR

Sirli qapıtək açıldın,
Şəhər, xoş gördük, xoş gördük.
Nəmi gözümdən qaçırtdın,
Səhər, xoş gördük, xoş gördük.

Qarşımda ömür yarğanı
Atdım üstümdən yorğanı...
Sən çapdığın dərd yorğadı,
Kəhər, xoş gördük, xoş gördük.

İtir mizan, ölçü-biçi,
Zalım fələk düşür elçi.
Hər gün gözümdən su içir,
Qəhər, xoş gördük, xoş gördük!

SƏN UÇUB GEDİRDİN

Sən uçub gedirdin ta uzaqlara
Dolan bulud kimi, itən sis kimi.
Dilin gəlmirdi ki, durub deyəsən:
«kimi gözləyirsiniz, axı, siz kimi».

Neçənci qatına qalxırdın göyün,
Neçənci dəfəydi üz turşutmağın.
Onsuz havalanıb uçub gedirdin,
Məni lazım idi ucuz tutmağın?

Çəkirdi içinə nəfəsini də,
Hava açılmırdı sənin üzündən...
Sən uçub gedirdin yad planetə
Xəbərin yox idi sənin özündən.

Nə olsun, açıqdı göylərin üzü,
Sənə nə olmuşdu bu yaşda axı?
Bir eşqin peşiman üz qaralığı,
Bizə gətirmədi baş ucalığı.

BƏXTƏVƏRLİK HAQQI

Mənim haqqım idi sevmək, sevilmək,
Əlimdən aldın bu İlahi haqqı.
Niyə yerə vurdun gözlənilmədən,
Tanrıdan verilmiş bu dahi haqqı?

Pozdun təhkimçilik hüququnu da,
Məni öyrəşdirdin təslimçiliyə.
Mərdi qova-qova namərd eyelədin,
Keçdi xasiyyətin qana, iliyə...

Ötən nəhs illəri yola salaram,
Lap külüng vursam da qələmim ilə.
Padşah qapısında nökr qalaram,
İlahi eşqimin tələbi ilə...

Qoymursan heç məni daha yaxına,
Deyirsən, bu yaşda nə qanun-qayda.
Gəl qayıt ömrümün xoşbəxt çağına,
Mənim bəxtəvərlik haqqımı qaytar.

QAN TƏZYİQİ

Nərgiz üçün

Nədir itirdiyim və qazandığımı –
İndi öz-özümə haqq-hesab çəkim.
Dosdoğma bildiyim, arxa sandığım
Dərdim arıqlayıb, azalıb çəkim...

Səni çağırısam da, səs düşür düyün
Böhranlı çağların varmı təsdiqi?
Daim təzyiq altda qaldığım üçün
Tapmışam bu yaşda mən qan təzyiqi.

Zamanın ahəstə ötür gərdişi,
Küləyi ağzımdan sözümü aldı.
Sənin qoltuğunun altı bərk şişib,
Mənim – ağlamaqdan gözümlün altı.

Yetdi ömrün-günün etiraf anı,
İtirib özünü dolaşan izim.
Mən oldum bir eşqin baş qəhrəmanı,
Sən oldun qəlbimdə bitən nərgizim.

Burdan baş götürüb gerçək qaçardın,
Özümlə salamat qoyub ağrını.
Sən nərgiz olsaydın, çiçək açardın,
Qana döndərməzdin qara bağrımı.

DEMƏDİM BAŞIMA ÇIXASAN

Dalımca it hürüb – dedim bir zaman
Nə İllah edirəm, işim düzəlmir.
Ən həssas adamdan istədim aman,
Yalvarıb-yaxardım, sözüm düz gəlmir.

Kimə ərkim çatar, tərs adam çıxır,
Danışmağa qoymur, vurur ağzımdan.
Ya bərk inanıram, osa ev yıxır,
Ya da nəhs gətirir işim azından.

Kimə güvənirəm, üz göstərirəm,
Kimi ki, qoyuram adam yerinə.
Qırmızı-qırmızü o da həmin dəm
Məni hesab edir avam yerinə.

Adam tanımağa səriştəm yoxdu,
Zəmanə adamı deyiləm özüm.
Dünyanın xəbisi, bəsitə çoxdu –
Qarşılaşan saat dörd olur gözüm.

Sufiyəm, qəlbimi pir göstərmişəm,
Hamı ara yerə kəsilib qənim.
Ay adam, evimdə yer göstərmişəm,
Demədim, başıma çıxasan mənim.

SEVGİNİN İŞIQ TƏRƏFİ

Pəncərəm neçə cür işiq saçırdı,
Sən yaşayan bina rəng içindəydi.
Davakar gözlərin məndən qaçırdı,
Özündən çıxmışdı, cəng içindəydi.

Boylanıb qalmışdım hücuma məruz,
Əsir-yesir idim – məğlub görkəmdə.
Mənə pəncərədən ağartdığı göz
Yerini göstərdi məğrur görkəmdə.

Döyüşdə qalibin yüz səhvi olur,
Qəlbinə min dözüm, cüssə gətirir.
Sevginin it hürən tərəfi olur,
İşiq tərəfi də qüssə gətirir.

YENƏ QAYTARIB

Məni görən yollar buynuz çıxarıb,
Zərif çiçəkləri tutur əsməcə.
Nə hərdən səs verib, məni çağırıb,
Nə barmaq uzadıb gəlirlər mərcə.

Doluxsunan bulud müjdədir, yağsa,
Onsuz da hamıya bəyandır sirrim.
Alaq otu qədər qiymətim yoxsa,
Gedib təbiətin gözünə girim?

Dənizə doğrudur çayların səmti,
Şəlalə qəhqəhə çəkib uğunur.
Bəlkə düzənliklər uca dağ idi,
Uzanıb çıxarır yorğunluğunu.

Tapdanan cığırım, düşmürəm yada,
Kiminsə mənimlə nə ədavəti...
Ən uzun kəndirdi yollar dünyada –
Yalnız sərhədləridir kəsən kəndiri.

Nigaran qalmağa yoxdur fürsətim,
Vaxt məni işığa, günə qaytarıb.
Bəxtimdən nazımla oynayıb yollar,
Hara aparıbsa, yenə qaytarıb.

UNUTDUN MƏNƏ BİR GÜN AĞLAMAĞI

Bütöv bir keçmişi atdın üstümə,
Unutdun mən bir gün ağlamağı.
Uzaqdan-uzağa baxdın tüstümə –
Unutdun mən bir gün ağlamağı.

Qalsa həqiqətə, sözün düzünə,
Burda sürünməzdim dizin-dizinə.
Bağladın dünyanı mənim üzümə,
Unutdun mən bir gün ağlamağı.

Olmaya, sabahı yaddan çıxartdın? –
Sinəmdəki ahı yaddan çıxartdın?
Susmaqla Allahu yaddan çıxartdın,
Unutdun mən bir gün ağlamağı.

Mən ara düzəltdim, sən ara vurdun,
Canımın külünü göyə sovurdun.
Özgənin sözüylə oturub-durdun –
Unutdun mənə bir gün ağlamağı.

İndi mən suları bulanıq arxam,
Yox olub sirdaşım, çəkilib arxam.
Daha öz-özünə fırlanan çarxam,
Unutdun mənə bir gün ağlamağı.

VERDİM KÜLƏYƏ, YANDIRDIM ODDA

Nə dərd-sər var idi, verdim küləyə,
Nə ağrım var idi, yandırdım odda.
Külək də başladı yenə gileyə,
Danışdı o ki, var dalımca o da...

Yaxşı hiss edirəm indi özümü,
Külək aman vermir, ağzını açır.
İndi dəyanətim, indi dözümüm,
Sevdiyim kəsin də gözündən qaçır.

Dərd-sərdən qurtarıb qaçmaq niyyətim,
Dağda qaya çapır, düzdə daş dəlidir.
Dalından dəydiyim nə təbiətin,
Nə də cəmiyyətin xoşuna gəlir.

ÖZÜNÜ O YERƏ QOYMUR

Yenə günahımı vurur üzümə
Çiçəklənən ağac, ləçəklənən gül.
Zəmidə sataşmır indi gözümə,
Mənim oxşadığım saçaqlı sünbül.

Könül küsdürmüşəm, ürək qırmışam,
İndi doğmalarım olublar ögey.
Novruz süfrəsində şam yandırmışam,
Baxır şam ağacı üzümə key-key.

Bu sular göz yummur, gözünü yumur,
Bükür ətəyimə, tökür abırımı...
Təbiət özünü o yerə qoymur,
Qaçırır ağzından günahlarımı.

SÖZ ALTINDA QALMADIM

Şair Eldar İsgəndərzadəyə

Gözə gələ bilərdim,
Göz altında qalmadım.
Ocaqda külə döndüm,
Köz altında qalmadım.

Qarşım duman, qarşım sis,
Başımda tüküm biz-biz.
Murazımı basıb his,
Toz altında qalmadım.

Qaçan yol-riz qıyqacı –
Ürəyim cığır açdı...
İz qoydum cığır açım,
İz altında qalmadım.

Ələdi ələyimi,
Qanatdı lələyimi.
Söz kəsdi kələyimi,
Söz altında qalmadım.

XƏYALLARIM KÖÇƏRİ QUŞDU

Arzuyla, xəyalla yaşayıram mən,
Adamı deyiləm gerçək həyatın.
Məni öz dünyamdan qoparır bəzən
Bircə misra şeir, bir bənd bayatı.

Sən real həyatla ayaqlaşırısan,
axı, nə gizlədim, səndən geriyəm.
Mənim qazandığım quruca ad-san...
Sənə çatmaq üçün gerek yeriyəm.

Nə qədər bərk atdım addımlarımı,
Gördüm ki, sən məni qabaqlayırsan.
Mən yenə vururam çox vaxt adımı,
Sən mənim adımı ayaqlayırsan.

Mən öz qismətimlə doydum, kiridim,
Neynim, xəyalplov bəxtimə düşdü.
Sənin ki, ürəyin yaylaq yeridi,
Mənim xəyallarım köçəri quşdu.

*İki
poema*

ÖZÜMƏ MƏKTUB

(*Avtobioqrafik poema*)

Mən doğulan günə gərək daş yağaydı,
gün qalaydı daş-qalağın altında;
sel-su alaydı ağzına.
Nuhun tufanı yalan olaydı.

Anam Allahdan utanaydı,
bəndədən xoflanaydı.
Dünyanın ilk bakirə sularına –
yenicə doğulmuş göz yaşlarıma
məhəl qoymamaydı.
Mən doğulanda
dünya suları xaç suyuna çəkilmişdi,
qorxa-qorxa salavat çəkirdi ağaclar,
dua oxuyurdu çiçəklər.

Mən doğulan gün
bir az Adəm idim,
bir az Nuh, bir az İbrahim.
Bir az quş dili bilən Süleyman,
bir az balıq dilində danışan Yunus...
Bir az Yəqubun oğlu Yusif,
Saleh, Xızır, İdris,
Yəhya, Bünyamin...
Amin! Amin!
Bir az İsa idim, bir az Musa,
Allah, anam necə bənzəyirdi Həvvaya,
göbəyim kəsdi Həzrəti-Məryəm
mən çevrildim oldum Həzrəti-Məhəmməd.

Anamın üzünə baxa bilmirdim,
yazıq arvad məndən nigaran idi,
bu ilk həyat idi, güzəran idi.
Ağlım kəsmirdi,
ağlamağım kəsmirdi,
ağrım-acım kəsilmirdi.
Sancıdan qıvrılıb yatmırdı anam,
Mirtalibın nəvəsi Mirxanım,
seyid nəfəsli anam.
Fır-fır fırlanırdı başıma dünya,
lüt-üryan çıxırdı qarşıma, dünya.
Mənə axan sular tanış deyildi –
buludlar yerində qımışırdılar.
Sərçələr dam üstə ciggildəyirdi,
zəncirli köpəklər cingildəyirdi –
onlar hansı dildə danışirdılar?
Nə səbəbə gün çıxırdı,
nə üçün sonra batırdı?
Zaman insan ömrü kimi,
bəs niyə sona çatırdı?
Cavab tap, cavab ver, ay Həcər qarı!
Kələyimi kəsən Arifə ana,
qoçaq Eynəlinin qızı,
qaçaq Eynəlinin qızı,
əncam çək, dünyanın eyni açılısın,
çin atına minən atam Hüseynin
ürəyi açılısın, beyni açılısın!
Hirsindən tir-tir əsir,
dişi bağırsağını kəsir,
özünə yer tapa bilmir bayaqdan.

Göz yaşlarım mənə öyrətmiş;

buludların ağlamağını,
umudların dağılmağını –
dünya sularının birləşib dağ olmağını.
Həsərin bulaq-bulaq dağılmağını.

Onda ki, göz yaşlarım
dünya sularına qarışdı;
buxarlandı, üstümdə bulud oldu,
anamsız da
amansız taleyimlə barışdım.

BÖYÜYÜRDÜM

Uçurdu qanadlı günlər
aynan-ılınən böyüyürdüm.
Bərk tutmuşdum ətəyindən
əsən yelnən böyüyürdüm.

Səmada bulud şişmişdi,
şirin cana qəsd etmişdi –
ətri elə məst etmişdi,
qızıl gülnən böyüyürdüm.

Vaxt udurdu, qazanırdı,
gün güdüdü, sozalırdı.
Saçım sonda uzanırdı,
şana telnən böyüyürdüm.

Torpaq – dağ-daşın ətiydi,
çəmən-əyninin çitiydi.
Sular qılıncdan itiydi,
axan selnən böyüyürdüm.

Nə söz dilimdən gəlmişdi,
o iş əlimdən gəlmişdi...
Kişi belindən gəlmişdim,
şumnan, belnən böyüyürdüm.

Başım daşdan-daşa dəydi,
ömür Tanrıdan töhfəydi.
Qarşımda qara lövhəydi -
ağ-ağ melnən böyüyürdüm.

Görmürdüm heç vaxt ev üzü,
yoldaydı ananın gözü.
Otarırdım qoyun-quzu -
çölnən, gölnən böyüyürdüm.

Kövşənləri qoxumuşdum,
dovşanları qorxutmuşdum.
Çox mətləblər oxumuşdum,
fəndnən-felnən böyüyürdüm.

Dağ kəsirdi nəfəsimi
öldürürdü həvəsimi.
Ərsə qaldırır səsimi,
bəmnən-zilnən böyüyürdün.

Gədiklərin qonağıydım,
kəkləklərin sorağıydım,
axı, kişi qırığıydım,
bir "sən öl" nən böyüyürdüm.

Bulaq tək daşdım, qaynadım,
dilə-dişə düşdü adım.
Çınqılın "beşdaş" oynadım,

qumnan, gilnən böyüyürdüm.

Səhər-axşam candan oldum,
tutduğum meydandan oldum.
Ürəyimdə eşqin odu,
köznən, külnən böyüyürdüm.

Əlim yapışdı yabadan,
ayaq qızdırdım sobada.
Doğuldum kiçik obada
bütöv elnən böyüyürdüm.

MƏSTƏGÜL BIBİM

Həyat müəllimim və ilk ustadım idi.
Anadan kor doğulmuşdu.
ancaq yaxşı seçirdi
ağı qaradan,
göyü sarıdan...
Dağı dərədən.
Küfrlə arası yox idi,
deyirdi bəxt sarıdan
mənimki gətirməyib.

Allah hamıya verdiyi gözü
ona qiymamışdı.
Bibim də gözütöxlük eləmişdi,
özünü o yerə qoymamışdı...
istəməmişdi, vəssalam...
Əlləri qızıl idi,
barmaqları gözüydü.
Yun əyiriridi,
gün əriyirdi.

Corab toxuyurdu –
naxışlı, rəngli corab.
Hana arxasında otururdu –
ilməni ilmədən,
rəngi rəngdən
asanca ayırırdı.
Kirkid vururdu,
həvəylə bərkidirdi ilmələri,
inləri qamçılıyırdı
məftun edirdi yenicə öyrənən “gəlmələri”.
Əlləri həqiqətən qızıl idi –
bişirdiyi bozbaşın,
plovun, dolmanın, aşın
çığırtmanın, ləvənginin
dadı getmirdi damağımdan.
Özündən deyən arvadlar bacarmırdı –
gözsüzlüyünü qısqanırdılar.
Paxıllıq edirdilər,
üzünə deyirdilər.
Gecə-gündüz Haftoni bulağından
su daşıyırdı vedrə-vedrə, kuzə-kuzə,
“yoruldum” sözünü vurmurdu üzə.
Yol onu tanıyırdı,
o, yolu tanıyırdı.
Yol onu sınayırdı,
o, yolu sınayırdı.

Səhər erkən oyanırdı,
dururdu sübh namazına.
Səs-səsə dayanan quşlar
heyran idi avazına.

Bulud bəzən qar atırdı,
gözləyirdi hava sına.
Ağaclar nəfəs qatırdı,
kəndin büllur havasına.

Bəzən tamaşa qılırdı
yağışların ifasına.
Dən üstə qırğına çıxan
sərçələrin davasına.

Tək idin, yalnız idin,
hamıdan gen gəzirdin.
Bilmirdim nədir dərdin? –
Bir deyirdim gül, bibim,
mənim Məstəgül bibim.

Fani dünya - məngənə
tab gətirdim cənginə.
Uzadıram mən sənə
dəstə-dəstə gül, bibim.
Mənim Məstəgül bibim.

Tapırdın hər dəvanı,
can dərmanı, şəfanı.
Çöldə dil pəhləvanı –
ev-eşikdə “qul” bibim,
mənim Məstəgül bibim.

Ürəyində qubardı,
inanırdın nübardı.

Həzin ötməyin vardı –
saçları sünbül bibim,
mənim Məstəgül bibim.

Diləklərin daş-qalaq...
beşiklərin boş qalan.
Taleyindən boşanan
ay əbədi “dul” bibim –
mənim Məstəgül bibim.

Təkrarladı qulağıma,
şeir parçası öyrətdi.
Mənə başa düşdüyü tək
qəribə yazı öyrətdi.

Diqtə etdi hərfləri
yaddaşımı “həriflədi”.
Həm elmi, həm mərifəti
şövqlə ən azı, öyrətdi.

Hərdən özünü unutdu,
öz anasına tay tutdu.
Ruhuna “yasin” oxutdu,
son imtiyazı, öyrətdi.

Ötürdü payızı, qışığı,
qazandı savab alqışığı
Oğlanlara davranışığı,
qızlara nazı öyrətdi.

ORTA MƏKTƏB

İlk dəfə bacım göstərdi,
böyük bacım Bənövşə
burda klub, orda məktəb.
Aralıda qonşu Çayrud kəndidi,
ortasında orta məktəb.
Anam öpdü qələm tutan əlimdən
bacım öpdü yanağımdan, telimdən.
Matım-qutum qurudu,
nə qədər dil tökdülər
söz çıxmadı dilimdən.
kəlmə kəsə bilmirdim,
bibim öpdü alnımdan.

Çənli payız günüydü,
mən dərsə getdiyim gün.
Fəslin yalqız günüydü,
ilk dərsə getdiyim gün.

Yollar qaş-göz əyirdi,
bağlar nəğmə deyirdi,
dağlar gülümsəyirdi,
ilk dərsə getdiyim gün.

Əlimdə qələm-kitab,
belimdə şələm-kitab,
gətirdim sevincə tab –
ilk dərsə getdiyim gün.

Tapşırıqlar artırdı,
mürəkkəblə yatırdım,
paltarımı batırdım –
ilk dərsə getdiyim gün.

Ciblərimdə cıncıl, qum
dedilər: ağzını yum...
Evdə tənbeh olundum,
ilk dərsə getdiyim gün.

Ayın-ilin tər günü
“vaxt” ağacdən dər, günü.
Ömrün bəxtəvər günü
ilk dərsə getdiyim gün.

Uşaqların şən səsi
şimşəyin kişnəməsi,
məni tutdu zəng səsi
ilk dərsə getdiyim gün.

Qaranəfəs çatırdım,
həyətdə baş qatırdım.
Bulud yağış atırdı –
ilk dərsə getdiyim gün.

İlləri tüfəng tək yağlatdırdım mən
günlər necə ötdü, bilə bilmədim.
Vaxtın anasını ağlatdırdım mən,
istədiyim kimi bölə bilmədim.

Yağlı əppək olub itdiyim anda,
axtardı, gördüm ki, arxamdı məktəb.

Hərdən gecikəndə, dərş buraxanda
yapışdı kişi tək yaxamdan məktəb.

İttiham elədi günahkar kimi,
həmin dəqiqədən bildim işimi.
Jurnala, dəftərə yazdı ismimi
məni tez ayıldı yuxumdan məktəb.

Cavab vermək üçün qalxanda əlim,
ləvhə qabağında dolaşdı dilim.
Barmaq silkələdi mənə müəllim,
indi də əsirəm qorxumdan, məktəb!

Ünvanını tapmış məhəbbətimdən,
halal ocağımsan, mərhəmətimdən,
axır qazancımsan, son sərvətimdən,
çixsam da varımdan-yoxumdan, məktəb!

Böldüm diləyini diləyimlə tən,
səpdim ovuc-ovuc saçlarıma dən...
Məni ram eylədi maqnit cazibən
çixdım orbitimdən, oxumdan, məktəb!

Adıma-şanıma ayama qoşan,
övladla şöhrəti sərhədlər aşan.
Şır-şır bulaq kimi qaynayıb-çoşan
könlümü dindirən, oxudan məktəb.

İsti ağuşundan doymadım sənin,
qapını astaca döymədim sənin...
Nə zaman gözünə dəymədim sənin
tutdun gödəkçəmdən, çuxamdan, məktəb.

Yuxarı siniflər qoyurdu lağa,
qaçırdım tarlaya, çölə-alağa.
Yemək tapmayanda qalxırdım dağa,
yığırdım qanqaldan, tərxdandan, məktəb.

Zaman məcrasında günah yuyandı –
duyğular içimdə yenə oynadı.
Sənin xidmətindi, xeyir-duandı,
fərasətli çıxdım çoxundan, məktəb.

İkicə il can çürütdük,
Rvarud-Çayrud arası.
Ömrü sular tək durultduq
Rvarud-Çayrud arası.

Bir kənd bizə ata oldu,
bir kənd ana kimi doldu.
Keçilməz sıldırım yoldu –
Rvarud-Çayrud arası.

Bu yamacdı, bu sərt dikdi,
dalımızca kim göz dikdi?
Bizi qar sınağa çəkdi,
Rvarud-Çayrud arası.

Duman köçünü sürmürdü,
ayağımız qurumurdu.
Bəzən göz-gözü görmürdü –
Rvarud-Çayrud arası.

Kəklük bərəsindən keçdi,
ovçu fərəsindən keçdi...
Molla dərəsindən keçir –
Rvarud-Çayrud arası.

Pozmurdu yel cərgəmizi
hiss etməzdik fərqlimizi.
Qış salırdı bərkə bizi,
Rvarud-Çayrud arası.

Bizim idi şehli çəmən,
nə duman bildik, nə də çən.
Balaş, Xanlar, Ruhulla, mən
Rvarud-Çayrud arası.

Mömin Fazilin duası
hafizəmizdə durası...
Xatirə-yuva qurası –
Rvarud-Çayrud arası.

Nəhs işləri doğru saydıq,
doğruları oğru saydıq,
alma-armud oğrusuyduq,
Rvarud-Çayrud arası.

Ocaqlardan keçdik kəsə,
tənəffüsdən kəsə-kəsə...
Külək çatdırırdı dərsə
Rvarud-Çayrud arası.

ŞAGİRD YOLDAŞLARIM

Tale aralı saldı,
hamını bir-birindən.
Yaxşını-yaxşısından,
yamanı bir-birindən.

Pərən-pərən düşdük biz,
qaldıq düzdə, aranda.
Gördük iş-işdən keçib,
həqiqətə varanda...

Neçə qızın içindən
təkcə Zümrüd oxudu.
Qalanı kənd yerində
xalça-palaz toxudu.

Müəllimlər almışdı
gözümüzün odunu.
İmtahan günləriydi –
Sanki “Qiyamət günü”

Kimin hünəri nəydi,
dərsə hazırlaşmasın.
Ustadlar qarşısında
büdrəməsin, çaşmasın...

Fəxrəddin cərrah oldu,
köç etdi Ursiyyətə.
Əlixanla Firuddin
çatmadılar niyyətə...

Paqon Bəxtiyarın da
boyuna biçilmişdi.
Həkim tək ad çıxarıb,
Səxavət seçilmişdi.

Rəis müavinliyi
Fəxrəddinçün az idi.
Qəribəli öz hüquq
ixtisasından bezdi.

Yəqin ürəyincəydi,
müəllimlik Söhbətin.
Bəxti pis gətirmədi,
İdrisin, Mürüvətin.

Qoşa gördüm hər yerdə
Qəhrəmanla Azadı.
Məni bağışlasınlar
xatırladım az adı.

Molla Şirinbalaydı,
ibadətin vurğunu.
Zakir mühasib idi –
uzun yollar yorğunu.

Qismət Allahdan idi,
biz kiçik icraçıydıq.
Arzunun təşnəsiydik,
ilk muradın acıydıq.

HAQQIMDA

Nələr danışirlar mənim haqqımda,
o kimdir barəmdə yalan uydurur?
Artıq söz deməyə çatmır haqqım da,
bütün deyilənlər məni doydurub.

Kim idim? Adicə bir kənd tifi,
bir kişi oğluydum – nəfəsə gəldim.
Üzümü ocağa, pırə çevirib –
beş-on şeir yazdım, həvəsə gəldim.

Razıyam, Tanrının mənə verdiyi
nəsibi-qismətlə barışam, daşam.
Yağışın yuduğu, qarın yediyi,
dolunun vurduğu torpağam, daşam.

Nə küdurət bildim, nə kin saxladım,
ağrını kənara qovdum, teylədim.
Çarıq ayağımı vurdu, ağladım,
qaloş barmağımı qabar eylədi.

İştahla süfrəmə qoydum fətiri,
yavan oruc açdım, saymadım ayıb.
Neyləyim, mənimki belə gətirib,
haqqım çatan yerə əlim çatmayıb.

Nəydi, qoruqçudan yediyim kötək? –
dikdim gecə-gündüz gözümü oda.
Qəlbimin səsinə qulaq asan tək,
atdım bir söz üçün özümü oda.

Gözümün yağışı kəsib qarşımı,
yazıq görkəmə ağlayıb daş da.
Çəkinə-çəkinə yalvarışımı,
heç kəs eşitməyib, özümdən başqa.

Uzaqda zirvələr bürünüb kürkə,
xallı kəpənəklər qonur yaxama.
Çoban Xanalının itindən hürkən,
əmlik quzularım girir yuxuma.

Mən söz eşitdirdim, axır adımdan,
əbədi köçümü saldım Bakıda.
Bir quş yuvasını dağıtdığımdan,
bir xeyli yuvasız qaldım Bakıda.

İndi öz içimdən boylanır bir “mən”
qulaq kəsilmişəm neyin səsinə.
Doydum bu dünyanın naz-nemətindən,
oturmuşam Sözün şam süfrəsinə.

VAHİMƏ

(poema)

«*Arxalı köpək qurd basar*».

Azərbaycan atalar sözü

Qaynayırdı Qarabağ
Qaynayırdı gur tonqal.
İsinməyə ya bağ tap –
ya da meşədə don, qal...

Mis qazanın altında
ocaq şölə saçırdı.
Çöldə bədöy atın da
dırnağı dil açırdı.

Lap qolboyun olmuşdu,
qızıl güllə, qızıl gül.
Ayaq üstə ölmüşdü,
Çarəsiz xarı bülbül.

Qan qoxuyurdu qaya
Meşəli, Cıdır düzü.
Hər tərəf nağıl, röya,
bir vahiməydi, düzü.

Oddan qala qurmuşdu –
Malıbəyli, Sırxavənd.
Acı tüstü vurmuşdu,
göylərin ağzına bənd...

Şuşa çiliklənidir,
tökülürdü arana.
Xaraba yurdlar idi –
başdan-başa virana...

Bərk çıxmışdı özündən
yenə arxalı köpək.
Nə gəlirdi gözündən –
nə də tuturdu çörək.

Boynu xaltalı iti
qeyzə gələrək bir gün –
söyüb lənətləmişdi,
həm Veliçko, həm Puşkin.

«Ermənisən – nökersən-
qulbeçəsən, köləsən?
Bir gün cəza çəkərsən,
öz yerini bilməsən.

Sən satqınsan, sapırsan - »
söyləmişlər adına.
Minib – yorğa çapırsan,
özgələrin atına.

Vahiməydi bu yer-göy
torpağı xof basmışdı.
Dağların üzü gömgöy –
dumanları azmışdı...

Nə dava ? Ara ki, deyildi sərin –
qurdla oynayırdı quzu yamacda.
Vətəni göz üstə bəsləyənlərin
əllisi düzdəydi, yüzü yamacda.

Düşmənsə girirdi mələk cildinə,
artırdı günbəgün havadarları.
Haçansa türk oğlu dəyib qəlbinə
guya güc gətirdi namusu, arı.

Orda Tərtərçaya Kür calanırdı,
heç kəs aqibətə şəkk eləmirdi.
Erməni yerində qurcalanırdı –
nə eləyirdisə... tək eləmirdi.

Zori Balayanın kor «Ocağ»ına
firəng Avropadan təzək atırdı.
Heç kəsi qoymurdu guya yaxına,
rus bulanıq suda balıq tuturdu.

Hələ okeanın lap o tayından
pul-para, ismarıç yollayırdılar.
Böyük konqresmenlər çıxır oyundan
saxta sənədləri qollayırdılar.

Çörək verəninə kəsildi yağı,
batır girdabına dərdin, zillətin.
Dəsmalı əlindən heç düşmür axı,
haqqı tapdalanan «yazıq millətin».

Ətrafa baxmırdı dost var, düşmən var
min illik hörməti tapdalayırdı.

Başına olmuşdu geniş dünya dar –
düşdüyü tələdə çabalayırdı.

Yenə yağlı vədlə aldatmışdılar,
torpaq sevdasıyla şirniklənmişdi.
Haram yuxusuna bal qatmışdılar,
Çaşıb, «zoopark şiri» ürəklənmişdi.

Sənə keçmişini xatırlatdılar:
«başın ağrıməsın, otur yerində».
Yüngüllük eləmə, qazan etibar,
qulağı eşidir axı Yerində.

Süfrə qırağından uzaqlaşan tək
nə «kirvə» tanıdın, nə də ki, ocaq.
Qarabağın bəyi sənənlə çörək,
kəsmirdi, bığları yağa batacaq.

Üzdə işığına döndün lampanın
başına qoymağa papaq da verdi.
Elə qılığına girdin hampanın
sənə həyətyanı torpaq da verdi.

Yurd verdi, dedi ki, kişi olasan,
kişilər içində adın çəkilə.
Vətənin qayası, daşı olasan
kölgən görünəntək düşmən əkilə.

Daim gecə-gündüz çalışdığından
güldü sifətinə, üzünə xoş baxt.
Kölgəli həyata alışdığından,
öz kölgən olmadı heç zaman, heç vaxt.

Qaldım eys-işrətdən, qaldım kefindən,
yedirdim bir ucdan sənə ətimi.
Döndün əjdahaya doğma evimdə
sonda yerə vurdun səxavətimi.

Qol qoydun, əl atdın axmaq niyyəyə,
millətlər tanısın «saxta azlığı».
Sənin xəyanətin bəşəriyyəyə,
təlqin eyləyəcək inamsızlığı.

Bəs nə çatışmırdı bu vilayətdə? –
yalnız səmtsiz əsən Qərb küləyi idi.
Dağlıq Qarabağa muxtariyyət də,
mənfur sovetizmin bir kələyi idi.

Bu bir hədiyyəydi rus qardaşından,
şovinst dindaşı plan cızmışdı.
Tehranda oturan fars sirdaşından
hətta Kremlə xəbər sızmışdı.

«Böyük Ermənistan» yaransın gərək
fikri məkrliydi Mikoyanın da.
Neçə «yan» xaricdən demişdi görək,
«armud yetişəcək öz zamanında».

Başına olmuşdu bütöv dünya dar,
Beləcə, ağıllar zəhərlənmişdi,
Cavanlar, ahıllar zəhərlənmişdi.
Yəqin bəd xəyallar, xam ideyalar
«dənizdən dənizə» kəhərlənmişdi.

Gümana gələni lobbi yazmışdı,
tərəfkeş qəzetçün daxili sirdi.

Millətin beynini duman basmışdı,
keşisi siyasət xəstəsi idi.

Arxadan zərbə

Vuruldu Azərbaycanın
mülki təyyarəsi
erməni səmasında –
qəza adlandırdılar.
Guya səməndər quşu,
qatı dumana düşüb.

Humanitar yük aparırdı,
yardım aparırdı
zəlzələdən zərər çəkənlərə.
Ucuz ölümün qurbanına çevrildilər,
adsız ölümün ünvanına çevrildilər.
Azərbaycan övladları –
cavan-cavan oğlanlar.
Baş verənlər, olanlar
hadisələr, olaylar –
təsadüfi təyyarə qəzası.

Yazdı bütün Avropa,
yazdı yenə Rusiya
«təsadüfi qəzadan...»
Guya o vaxt ortada
hələ barışıq olub.
Zəlzələdən diksinən,
vəlvələdən səksənən,
yazıq ermənilərin
başı qarışıq olub.

Qan-yaş tökdü,
ağladı «Pravda»,
basıb-bağladı «İzvestiya»:
təsadüfi fəsaddır,
təsadüfi qəzadır...

Dünya kələfin ucunu itirdi,
insanlıq borcunu bitirdi,
Ermənistanın törətdiyi faciəyə
haqq qazandırdı.
Dərhal malaladı hadisənin üstünü,
yanan təyyarədən burum-burum
qalxan tüstünü.
«Allahın qəzasıdır» - buyurdular,
Allahın adından yalan uydurdular,
rəng qatdılar mətləbə.
Allah keçmədi cəzalarından...

İnandırdılar Azərbaycanı
«təsadüfi qəzadır».
O yanan şəhidlərin,
oyanan şahidlərin
ruhları inanmadı.
Sonra isə erməni
etdiyi xəyanəti
gizlətmədi, danmadı.

İkinci «qəza»

İkinci düşünülmüş «qəza»
Qarabağda baş verdi.
Qarakənd səmasında

Azərbaycana məxsus vertalyotu
erməni daşnakları vurdu.

Bir xalqın fəxrləri,
düşünən beyinləri,
başbilən sayılanlar,
ictimai xadimlər,
nazirlər, generallar
və qələm adamları –
təxribat qurbanları.
Havadaca yandılar,
tökülüb kül oldular.

Baş vermiş faciəni
Avropada dandılar.
Yenə köhnə mənzərə:
köhnə suvaq, köhnə rəng,
quyruq buladı firəng,
görmək istəmədi rus...

* * *

Sənə ölüm yaraşmırdı,
cənab Tofiq İsmayılov.
Kim səninlə danışmırdı,
küsülüydü, barışmırdı –
cavab ver indi, Əsədov?!

Milli satqınar İsməti
aldatdılar, tovladılar.
Atıb həyanı, isməti
sonda tapıb yalançını
evinəcən qovladılar.

İsmət Qayıbovu tora saldılar,
Göndərdilər «müsbət» danışıqlara.
çaşıb Xankəndinə yola saldılar.
guya başlayıblar barışıqlara.

Dağlıq Qarabağda it yiyəsini
onda axtarsaydı, tapmazdı sanki,
Orda tanımırdı at yiyəsini
vahimə qəblərə olmuşdu sakın.

Vallah, dəyir biri-birinə
Bakı, həmin Bakı deyil.
Matam, küçənin sirrinə,
səki, həmin səki deyil.

Başbilənlər baş girləyir,
itiriblər özlərini.
Deputatlar geriləyir,
bir eləmir sözlərini.

Quş ağacın yarpağını
caynaqlayıb sığal vurur.
Hamı sevir torpağını,
hamı xalqa ağıl verir.

Sən bu vurhavurda hara gedirdin,
sən bu guruhagurda neylirdin orda?
İlan yuvasıydı hər döngə, hər tin
sən bu durhadurda neylirdin orda?

Nə ölmüş-itmişin vardı Əsədov –
niyə vertalyota birinci mindin?
Hara tələsirdin, Zülfü Hacıyev,

Alı Mustafayev, İsmət Qayıbov - ?
Fəxrəddin Şahbazov nə baş vermişdi? -
hava gəmisinə sənin şəxsində
vətənin sonuncu girinci mindi.

Vətən çağırırdı sizi dar gündə,
xəbərsiz idiniz terrordan, qandan.
Yaxşı bilirdiniz nəse düşmən də
qopartmaq istəyir Azərbaycandan.

Onda ki, ortada yox idi ordu,
keçdiniz əqidə bayrağı altdan.
Torpaq əriyirdi, maye olurdu,
silahlı işğalçı ayağı altda.

Onda baxmadınız fitnə-fəsada,
xaos döndərmədi məsləkinizi.
Sizi Qarakənddə – yanan səmada
müşaiyət etdi tüstünün izi...

Göylər biganəydi güllə səsinə,
bomba partlayırdı, şimşək çaxırdı.
Qərb bir ulu xalqın faciəsinə
futbol tamaşası kimi baxırdı.

Sizi qorxutmadı ölüm anı da,
ruhunuz göstərdi məğrur yerini.
O tüstü kor qoydu Avropanı da,
çünki ovuşdurur bəd gözlərini.

Əsir şəhərlər çağırır

Kiçik Qafqaz dağlarından
boylanıb Şuşa, çağırır.

Füzulinin bağlarından
bir könlü şüşə, çağırır.

O səs gah yox olur, itir,
gah canlanır sətir-sətir.
Gah da ruhumuzu didir –
Ağdam görüşə çağırır.

Zəngilandır – gül becərib,
xəbər alma Kəlbəcəri.
Dağda-daşda kəl becərib,
Laçın yürüşə çağırır.

Unutma ta Xocavəndi,
kim işlətdi qoca fəndi?
Küsüb Qubadlı, əfəndim –
bizi keçmişə çağırır.

Mincivan doyb pəhrizdən,
Xocalıdır – qandır dizdən.
Cəbrayıldan – hər kəhrizdən
neçə kök, rişə çağırır.

Xan kəndində sökülür dan,
üfüqlərdən tökülür qan.
Əsir Vətənə torpağından
hər oymaq, guşə çağırır.

Hər bulaq ağlayan çağa,
ruhum göydə əlbəyaxa.
Qarı düşmən otarmağa,
qeyrət örüşə, çağırır.

İşlət, susuz dəyirmanı,
axtar-tap, yiyəsi hanı?
Ələk-vələk et ormanı –
bağ-bağat, meşə, çağırır.

Kim fırlatdı köhnə çarxı?
bulandırdı dayaz arxı.
Kol dibində təzə çıxıb –
bir qom bənövşə, çağırır.

İsti-isti döy dəmiri,
ram edəsən Göydəmiri...
Səmənd at cilov gəmirir,
düşüb təşvişə, çağırır.

* * *

Ağrıyan keçdi məndən,
Ağrı, yan, keçdin, məndən.
Ağrının könlün aldım,
Ağrı yan keçdi məndən.

* * *

Viran kəndlər
vəhşiliyin sübutu.
Talan evlər –
ocaqların tabutu.

Şumlanıb yurd yerləri,
ha əssin yurd yelləri.
Fitnələri, felləri
davranışın debütü.

Quzu tapşırma qurda
od qoyar doğma yurda.

Dindirmək olmur burda
körpə çiçəyi, otu.

BMT yelli-yelli
dedi deyildir bəlli –
«kiçik» konfliktin həlli,
məsələnin labüdü.

ATƏT həmişəki tək
suçu böldü müştərək.
Buraxmadı tənha, tək
iki «qardaşı», «dostu».

Oslo daram-durumu,
Cenevrənin hap-gopu,
hətta Minsk qrupu.
Bəlli sammit sindromu –
açmadı köhnə kartı.

Qarabağda min adda –
qurdular barrikada.
Hətta Amerika da
bölmədi təzə «tortu».

Rusiya balaladı,
islamı qaraladı.
Terroru malaladı –
çəkdi məxmərə ütü.

Həm dağın, həm aranın
qanı kəsmir yaranın...
Bakının, Ankaranın
gəldi ağzından ödü.

Vahimə

Müharibə... Müharibə...
tükürpədən vahimə.
Müharibə, müharibə –
ruhtərpədən vahimə.

Çağaların yatağında,
səksəkə, qorxu, hürkü.
Nənələrin dodağında
ən bədbin notlu türkü.

Beşiyə oxşayır tank
ölüm saçır lüləsi.
Bapbalaca oyuncaq –
Kalaşnikov gülləsi...

Müharibə bir keçinin
əcəliylə oyunu.
Müharibə – bir keşişin
dəcəl ilə düyünü.

Müharibə... Müharibə...
xofu – qaçqın elatın.
Müharibə, müharibə –
astar üzü həyatın.

Müharibə... Müharibə...
son ünvanı nifrətin.
Müharibə... Müharibə...
qərargahı həsrətin.

Ürəklərdə pərən-pərən –
təcnif, muğam, şikəstə.

Kimdir axı, çörək verən
kora, şilə, şikəstə?..

Müharibə -- «sünami»,
ilk düşməni gəncliyin.
Cəlladı və qənimi,
sakitliyin, dincliyin.

Günləri batıb yasa,
neft üstündə ərəbin.
Əfqan dehqanınıninsa
dünya tutmur tərəfin.

Siyasət adamları
bölüb təriqətlərə.
Bir baxan yoxdur barı
daha həqiqətlərə.

Xalqlara, millətlərə,
dinlər kömək eləmir.
Divlər göz dikib yerə,
cinlər kömək eləmir.

Təslim ağ bayrağını
sanki Tanrı qaldırıb.
Adəm övladlarının
başına daş saldırıb.

Arzu-əməl oyuncaq,
diləklərdə vahimə.
Hakim kəsilib, ancaq –
ürəklərdə vahimə.

MÜNDƏRİCAT

İKİ DAŞIN ARASINDA

YURD NƏĞMƏSİ.....	5
ARAZI ÖZÜNDƏN	6
ŞAİRİN NİZAMİ YAŞI	7
İKİ DAŞIN ARASINDA.....	8
BƏYAZ ŞİMAL GECƏSİ	9
MƏHƏMMƏD HADİ.....	10
DAŞ	11
ÖLÜM YATAĞI	12
YOZMAQ	13
İNSANLIQ BAĞININ BAĞBANI	14
BƏNDLƏR, BEYTLƏR, MİSRALAR, RÜBAİLƏR	15
BELİMDƏKİ ŞƏLƏ	18
BAŞA DÜŞMƏK OLMUR.....	19
LƏNGİYİB.....	20
HƏYAT FƏLSƏFƏM.....	21
MƏMUR ZAMAN	22
ŞƏRQ.....	23
QIŞLA YAZIN DUELİ.....	24
SÖNMƏZ SU.....	25
HARAM.....	26
AĞAQLAR ADAMLAR KİMİDİ	27
NƏYDİ GÖRDÜYÜM DÜNYA.....	28
FİKRƏT	29
QATAR POYLUDAN KEÇİR.....	30
PƏTƏYİNDƏN BAL TÖKÜLDÜ.....	31
DÜŞMƏN	32

GÖRMƏDİKLƏRİM, EŞİTMƏDİKLƏRİM	33
ETİRAFLAR	34
ÖTRÜ	35
DAĞLAR.....	36
TƏYİNAT	37
KÖHNƏ MÖVZU	38
HANI RAHAT HƏYAT?.....	39
GÜNDƏLİK QAYĞILAR	40
ÇEVİRİR	41
FÜRSƏT	42
BULUD	43
TƏRƏFİNƏ.....	44
ARDINCA.....	45
MƏZAR GÜLÜ.....	46
YUXARIDA ƏYLƏŞƏN	47
NÖQTƏ	48
ÖMÜR YAŞAMAĞA.....	49
ÖRNƏK.....	50
ARI ŞANI.....	51
SÖZÜMƏ BAXMIR.....	52
QALINLIĞINDA.....	53
TƏNBƏLLİK	54
ALLAHIN NOBEL NİTQİ.....	55
SÖYÜD KÖLGƏSİ	56
YOL VAR.....	57
YAD MƏMLƏKƏT	58
VAXT	59
OD-OCAĞIM İSİNƏ	60
MAMIR.....	61
QƏDİM YURD YERLƏRİ	62
TUTUR SÖHBƏTİM	64

EYNİYYƏT, EYNİ NİYYƏT	65
HANSI ÜNVANI SEÇƏSƏN?	67
GÜVƏNDİYİM DÜNYA	68
ALDADIR	69
QURTARMIR VƏTƏN	70
DAHİNİN ADINA ZAMAN	71
SAXLAYIR	72
XATİRCƏM YAŞADIM	73
DAĞ MƏNİ BASDI	74
TOXUNMUŞ ÖMÜR GƏBƏSİ	75
YALNIZ KÜLƏKDƏ ÜŞÜYƏNLƏR	76
İLGİM	77
CƏLD, SƏHLƏNKAR	78
BAHAR NAĞILI	79
YALAN	80
EŞŞƏYİM (<i>zarafatyana</i>)	82
SİQARET KÖTÜYÜ	83
ŞTATDANKƏNAR	84
KEÇİD	86
ÖMRÜN OĞLAN ÇAĞI	87
ŞEH İŞİĞİ	88
ETİRAF	89
MƏMLƏKƏTİN HƏR QARIŞI CİGİRDİ	90

ÖZÜMƏ QAVİF

BAYATI VƏ GƏRAYLI	93
QOXLAYIB ATIBLAR SƏNİ	94
TAPMADIN	95
BİR DAHA BİTƏN DEYİLƏM	96
PEŞİMANÇILIQ	97

KÖLGƏLƏRİ MÜFTƏDİ	98
NƏ MƏNİM OLACAQ, NƏ SƏNİN	99
YAYLAQDA YAZILAN ŞEİR	100
AĞLIN KOR OLMAĞI.....	101
UDUZAN TƏRƏF.....	102
ÖZÜMƏ QAYIT	103
ƏTİR SAÇMAĞA ÇƏKİNDİN.....	104
NƏSİHƏT DAHA	105
ADIM ÇIXINCA	106
DOLUXSUNMUŞ GÖZLƏRİNİ SİL	107
QURUTDU ƏHVAL MƏNİ	108
TƏNHALİĞİN ÇAĞASI.....	109
NƏHAYƏT	110
TƏKBƏTƏK.....	111
DAD ÇƏKİRDİM	112
YATAN ZAMAN, BATAN HARAY	113
EŞİTDİRMƏDİM	114
AĞ KÖLGƏ	115
TÖHFƏ	116
BİR AĞIZ DUA.....	117
GÖZÜM YOX.....	118
OYAQ.....	119
SEVGİ VƏ NİFRƏT	120
NƏ YERƏ SİĞDİM	121
BƏLLİ.....	122
TELLƏRİNİ ÖPÜRDÜM.....	123
SƏNİN ADINADIR	124
SEVDİKLƏRİM MƏNİ SEVMİR.....	125
KÜSÜB.....	126
SƏNDƏN EŞİDİM.....	127
BƏXTİMİN BARI.....	128

SİLDİ YAŞ ÜZÜMÜ.....	129
KEÇMİŞ	130
TAPDIM.....	131
MƏZAR GÜLÜ	132
UD İLƏ MƏNİ.....	133
MÜFTƏ DƏRD.....	134
OVCUMDADI ƏLLƏRİN	135
ŞEİR	136
DƏVƏT.....	137
BU SEVGİ.....	138
GÖZƏL İNSAN HAQQINDA BALLADA	139
ŞAHLIQ QUŞU	140
YUXUDA SEVGİ.....	141
İXTİSAR	142
SÜPÜRGƏ.....	143
İNSAF.....	144
NƏĞMƏ.....	145
BAXMIR Kİ, BAXMIR.....	146
YARAŞMAZ SƏNƏ	147
LƏPƏLƏR QISQANIR	148
QALIM, QALMAYIM?	149
BƏXTƏVƏR.....	150
DOĞMA HƏSRƏT.....	151
SEVGİ.....	152
YAN ALIR QAYIĞIN.....	153
TÖVBƏ GÜNÜ.....	154
PAYIZIN SON AYI.....	155
İTİRDİN.....	156
GÜZGÜLƏRİN İŞİĞİ.....	157
ROMANTİKA	158
NƏZARƏTÇİ.....	159

GÖZ YAŞIYLA PALTAR YUMA	160
GÜLLƏLƏMƏ KƏSMİSƏN	161
SAZİŞ	162
ALIN QIRIŞI.....	163
YUXUDA SÖYLƏDİLƏR	164
DƏYİŞMƏ	165
QORXUTDU	166
GÜCÜM ÖZÜMƏ ÇATIR	167
SƏNİ OYATMAQ İSTƏMƏDİM	168
XƏYALLAR	169
YANDIRDIĞIM ÇIRAĞIN.....	170
SABAH HƏMİN SÖZ	171
ƏZABIN SƏMTİ	172
İSTİRAHƏT GÜNÜ	173
ARAYIŞ	174
BOŞ DAXIL.....	175
TƏYİNAT	176
KEÇMİŞ	177
QADIN NƏFƏSİ	178
SƏFƏR	179
HƏRDƏN ELƏ BİLİRƏM	180
QOYMARAM BU YAŞDA TƏK DARIXASAN.....	181
ANAM DÜNYAYA GƏLİB	182
ŞANAPIPIK	183
GÜLLƏRİN SÖZÜ	184
QAPI GÖSTƏRMƏRƏM	185
YADIMA DÜŞÜR	186
NƏ DEYİR MƏNDƏN	187
O Kİ VAR, QEYBƏT QIR.....	188
ÇƏKDİYİMİN ŞƏKLİNİ ÇƏKİB	189
SARI VƏRƏQƏ.....	190

XOŞ GÖRDÜK, SƏHƏR.....	191
SƏN UÇUB GEDİRDİN.....	192
BƏXTƏVƏRLİK HAQQI	193
QAN TƏZYİQİ	194
DEMƏDİM BAŞIMA ÇIXASAN	195
SEVGİNİN İŞIQ TƏRƏFİ.....	196
YENƏ QAYTARIB	197
UNUTDUN MƏNƏ BİR GÜN AĞLAMAĞI.....	198
VERDİM KÜLƏYƏ, YANDIRDIM ODDA	199
ÖZÜNÜ O YERƏ QOYMUR.....	200
SÖZ ALTINDA QALMADIM	201
XƏYALLARIM KÖÇƏRİ QUŞDU	202

İki poema

ÖZÜMƏ MƏKTUB (<i>Avtobioqrafik poema</i>).....	205
VAHİMƏ	222

Ağacəfər Hüseyn oğlu Həsənlı

İLGİM

(Şeirlər və poemalar)

Bakı, «APOSTROFF», 2014

Texniki redaktoru

Mircüneyd Dənzizadə

Korrektoru

Saminə Hidayətqızı

Operatoru

Günəl Akifqızı

*Çapa imzalanmış 05.03.2014,
formatı 60x84 1/16, fiziki ç.v 15,25
ofset kağızı, Ədəbi qarnitur,
sifariş K23. Sayı 600*

Kitab

«APASTROFF»

(E-mail: akif0706@mail.ru/050(055)-313-07-06)

nəşriyyatında nəşrə hazırlanmış

və

ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.